

Predčasne volitve v Veliki Britaniji

Britanski ministrski predsednik Harold Wilson je v ponedeljek, 18. maja, v Londonu naznanil, da bo v petek, 29. maja, razpustil parlament (britanski spodnji dom), v četrtek, dne 18. junija, pa bodo nove volitve. Še pred to izjavo je premier Harold Wilson o sklepu svoje vlade obvestil britansko kraljico Elizabeto II. in jo, kot to določa tradicionalni protokol, zaprosil, naj razpusti spodnji dom in določi nove volitve v parlament.

Akoravno bi morala trajati petletna zakonodajna doba sedanjega spodnjega doma do aprila leta 1971, se je Wilson okoristil pravice, da razpiše nove volitve, potem ko sta nekaj zaporednih krajevnih volitev in javno mnenje izrazila rastočo popularnost sedanjega ministrskega predsednika vlade Harolda Wilsona in njegove laburistične stranke. Po najnovjših rezultatih javnega mnenja, naj bi premier Wilson v prihodnjem spodnjem domu dobil štirideset do šestdeset mandatov večine nasproti konservativni stranki. V Londonu notirajo trenutno stave v razmerju 2:1 v korist laburistične zmage.

Pri novih volitvah 18. junija bodo prišli k štirideset milijonov volilnih upravičencev še letniki osemnajst do enainvajset, ki so dobili z novo reformo volilno pravico.

Po dolgih razgovorih s posameznimi ministri in laburističnimi politiki, je Wilson potem seznanil vlado, ki jo je sklical na posebno sejo, z razpisom novih volitev.

Medtem pa se je prvo razburjenje, po oznanjenju volilnega termina, poglelo. Ministrski predsednik Wilson je potem v televiziji potrdil to, kar so številni politični vedeži že slutili: namreč, da se je premier že dolgo bavil z mislijo, da bo za nove volitve določil 18. junij. To priča, da so Wilson sam in z njim mnogi ekonomski in finančni mogotci prišli do prepričanja, da bi moglo zaiti britansko gospodarstvo v drugi polovici tega leta v nove težave, kar bi lahko uničilo volilne možnosti vlade. Poslanci obeh frakcij so zato nemudoma pograbili potovalne kovčke ter se z bolj ali manj veselimi ali kislimi obrazi podali v svoje volilne okraje.

V naslednjih tednih bo prav gotovo glavna naloga obeh strank (laburistične in konservativne), vsaka na svoj lasten način ustvariti največ možnosti za zmago. Za eno od obeh se bo ponovil »Waterloo« (kraj pri Bruslju; tu so namreč Angleži in Nemci odločilno premagali Napoleona). Wilson je torej dan slavne bitke izbral za svoj volilni termin. Nihče ni pri tem bolj nemajhen kot Wilson sam, ki je v najtežjih dneh svoje kariere pokazal ravnodušnost in je znal tudi svoji demoralizirani stranki vcepiti korajžjo. Vodja opozicije (konservativna stranka) Hesth ima težje stališče, ker mu pač enostavno manjka ljudskega optimističnega daru.

Nevtralni opazovalci v Londonu ugotavljajo, da ima od obeh strank konservativna dejansko boljše organizirano strankin aparat, ki je tudi finančno dobro podprt. Opozicija se je osredotočila na tista poslanska mesta, ki so v preteklosti že večkrat menjala stranko in katerih večina ni gotova, torej tisti sedeži, ki bodo dejansko odločili volitve. Konservativci imajo še veliko dela pred seboj, kajti celo njim naklonjeni volivci trdijo, da še ne vedo, kakšen je pravzaprav volilni program konservativne stranke.

Medtem pa v Veliki Britaniji politična javnost pod vodstvom tiska in politikov ugiba, kdo bo 18. junija v resnici prvi pre-

Gradnja Slovenske gimnazije pred realizacijo

V teh dneh je ministrstvo za gradnjo in tehniko uradno sporočilo koroški deželni vladi, da za razpis gradbenega natečaja v zadevi Slovenske gimnazije ni več nobenih ovir in da bodo pričeli s konkretnim delom še v tem letu. S tem se, kot kaže, bliža ugodni rešitvi dolgoletna zahteva koroških Slovencev.

15. decembra preteklega leta je tedanji prosvetni minister dr. Alois Mock zagotovil delegaciji koroških Slovencev pri razgovoru v dunajskem parlamentu, da mora biti

rešeno vprašanje gradbišča s strani koroške deželne vlade in da se bo potem pričelo konkretno načrtovanje. Dejal je, da bo realizirano poslopje Slovenske gimnazije približno v enakem razdobju kot velikovška gimnazija. Že januarja je koroška dežela dokončno določila gradbišče, nakar je akt o Slov. gimnaziji februarja šel iz prosvetnega v gradbeno ministrstvo. Upravičeno pričakujemo koroški Slovenci, da bodo pristojne oblasti to našo dolgoletno željo kakor hitro mogoče realizirale.

Odpor na Formozi

Čiang Kaj-šek se je po porazu proti Mao Ce-tungovim četam umaknil s kitajske celine na Formozo, kjer je z ameriško pomočjo utrdil svojo oblast. Z njim je prbežalo večje število celinskih Kitajcev, in s tem je nastalo na Daljnem Vzhodu zamotano manjšinsko vprašanje. V prejšnjih stoletjih so se namreč naselili na Formozo (kitajsko Tajvan) Kitajci s celine ter odrinili v nedostopne kraje prvotno prebivalstvo, Malajce. Toda med formoškim Kitajci se je razvil samostojen narodni čut, tako da se zdijo njihovi potomci zapostavljeni od Čiang Kajškove oblasti. Nastala so razna gibanja za popolno neodvisnost otočne države, na kateri naj bi imeli vso oblast otočani, ne pa Kitajci s celine.

Sedanja vlada je seveda zatirala vsa ta gibanja, ni pa mogla preprečiti njihove dejavnosti tako v domovini kot predvsem v inozemstvu. Ko se je pred nedavnim mudil tajvanski podpredsednik Čiang Čing-kuo v Združenih državah, da bi izposloval tam nadaljnjo vojaško pomoč, so poskusili borci za neodvisnost nanj atentat, ki pa se ni posrečil. Toda obširne demonstracije pred newyorškim hotelom, v katerem je stanoval Čiang Čing-kuo, so pokazale, da so se načrti tega gibanja precej usidrali med tajvanskim prebivalstvom, zlasti med izobraženci.

Brandt in Stoph v Kasslu

Drugo srečanje med Zahodno in Vzhodno Nemčijo brezuspešno

V Kasslu je bilo v četrtek, 21. maja, drugo srečanje med zahodnonemškim kanclerjem Brandtom in ministrskim predsednikom Vzhodne Nemčije Stophom. (Prvo srečanje je bilo 19. marca 1970 v vzhodnonemškem mestu Erfurtu.) Za srečanje je vladalo veliko zanimanje in se je v tem malem zahodnonemškem mestu zbralo več tisoč časnika iz vsega sveta. Pri tem je treba omeniti, da so normalen potek razgovorov ovirale hude demonstracije, ki so jih uprizorile neonacistične organizacije proti vzhodnonemškim politikom; pri tem so rogovileži sneli zastavo Vzhodne Nemčije in jo z nožem razrezali na koščke. Nacisti so hkrati demonstrirali tudi proti Brandtu in nosili napise, da »prodaja zahodnonemške interese komunistom.«

Razumljivo je, da je to sila negativno vplivalo na razgovore, saj je vzhodnonem-

trgal vrstico na cilju. Ta igra pa ni kar tako enostavna, kajti kdo bi si upal podati točno prerokbo. Številno objavljeno javno mnenje se suče od 2,7 odstotka do 7,5 v korist vladne stranke. Wilson je gotovo zadnji, ki ne bi vedel, da lahko samo neizprosen boj njemu in njegovi stranki prinese še enkrat zmago.

Zadnje čase je zbežalo s Formoze več voditeljev gibanja za neodvisnost, ker jih je tamkajšnja policija začela ponovno močnejše zasledovati. S pomočjo evropskih prijateljev jim je uspel beg z otoka. Zlasti beg profesorja Peng Ming-mina, ki ga je obsodila formoška diktatura na več let zapora, je vzbudil pozornost. Domnevajo, da mu je tudi ameriški Cia pripomogel k begu na Švedsko, kjer se zbira zadnje čase vse več političnih beguncev iz vseh krajev sveta.

Čiang Kajškova vlada je sicer skušala pridobiti prebivalstvo zase, tako z obširno zemeljsko reformo, kar pa je v marsičem šele zamotalo vprašanja. Vlada je tudi skušala pridobiti izobražence, s tem da jim je ponudila podrejena politična mesta. Ključne pa imajo v rokah še vselej celinski Kitajci, tako v politični kot vojaški upravi. Vlada skuša ublažiti nasprotstva med obema narodoma z zaukazanimi mešanimi zakoni, kar pa prav tako ni privedlo do bistvenega izboljšanja. Tudi z raznimi gospodarskimi ukrepi skušajo Čiang Kajšek in njegovi pritegniti domačine, toda kot kaže, so zamudili vlak v to smer. Gibanje za neodvisnost postaja močnejše, in kljub gospodarskemu procvitu se zbirajo na političnem obzorju temni oblaki.

ški premier Stoph protestiral proti takemu postopanju demonstrantov in žalitvi Vzhodne Nemčije.

Vsi tuji opazovalci so ugotovili, da teh razgovorov ni bilo mogoče oceniti za pozitivne, pa tudi ne za popolnoma negativne, hkrati pa so dejali, da sta tako Brandt kot Stoph, ob slovesu izrazila pripravljenost nadaljevati pogajanja med obema državama.

Občinske volitve na Štajerskem

Nedeljske občinske volitve na Štajerskem — volili so v 433 občinah — niso prinesle nobenega presenečenja. To so izjavili tudi predstavniki vseh strank.

Deželni glavar Krainer je opisal volivne rezultate na dveh primerih: ÖVP je izgubila sedem županov, sedem pa jih je pridobila. Ljudska stranka je zvišala število glasov za 0,94 odstotka, SPÖ za 0,44 in FPÖ za 0,06 odstotka, izgubile pa so svoje glasove poimenske liste.

Volivna udeležba je bila dobra. Od 475.960 volilnih upravičencev, je oddalo svoje glasove 438.143 volivcev.

Kot je deželni glavar Krainer dejal, se je ÖVP najbolje odrezala v industrijskih občinah in njim sorodnim krajem.

VABILO

Državna gimnazija za Slovence pri- srčno vabi na

ŠOLSKO AKADEMIJO

ki bo v nedeljo, dne 7. junija 1970, ob 14.30 uri, v Delavski zbornici (Arbeiterkammer) v Celovcu.

Ravnateljstvo

OBJAVA

Sprejemni izpiti na Državni gimnaziji za Slovence bodo v soboto, dne 11. julija 1970, s pričetkom ob 8. uri. Sprejemni izpit za 1. razred obsega slovenščino, nemščino in računstvo. Izprašuje se snov 4. šolske stopnje. Za vstop v višje razrede je potreben osebni razgovor z ravnateljem šole.

Prijave za sprejemne izpite lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa pismeno na naslov: Državna gimnazija za Slovence, 9020 Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22.

Za izpit je treba predložiti tele dokumente:

1. rojstni list,
2. dokaz avstrijskega državljanstva,
3. spričevalo 4. šolske stopnje ljudske šole.

Popis učenca pošlje vodstvo ljudske šole neposredno na naslov ravnateljstva Državne gimnazije za Slovence.

Ravnateljstvo

Televizijska debata o Öllingerju

Preteklo nedeljo je zvezni kancler dr. Bruno Kreisky debatiral z žurnalisti raznih avstrijskih časopisov, med drugim tudi z glavnim urednikom graške Kleiner Zeitung dr. Csoklichom, ki je pravzaprav sprožila debato o bivšem esesovcu dr. Öllingerju, o temi »Kako mrtva je preteklost?« Iz debate je bilo razvidno, da vsekakor ni vseeno, kdo sedi na najvišjih avstrijskih mestih. Zvezni kancler je sicer skušal zagovarjati stališče, da ni treba gledati na preteklost, če oseba, za katero gre, ni storila kaznivih dejanj, vendar so mu žurnalisti dokazali, da je v preteklosti prav v njegovi stranki bilo mnogo govora o preteklosti manj važnih oseb. Vsekakor je bila debata zanimiva zaradi svoje tematike.

Novo vodstvo Avstrijske ljudske stranke

V minulih dneh se je vršil v prostorih dunajske Hofburg občni zbor Avstrijske ljudske stranke, kjer je prišlo tudi do pričakovane spremembe v vodstvu ÖVP. Dosedanji predsednik dr. Josef Klaus je že kmalu po volitvah v državni zbor izjavil, da bo predal strankino vodstvo v druge roke. Novi predsednik je dosedanji generalni tajnik dr. Hermann Withalm, novi generalni sekretar pa prejšnji minister za poljedelstvo dr. Karl Schleizer. V zvezi s to spremembo je tudi govora o spremembi strankinega vodstva na Koroškem. Doslej je bil predsednik koroške ÖVP dr. Schleizer, medtem ko je deželni svetnik Bacher le vodil posle. V političnih krogih domnevajo, da bo deželni svetnik Bacher postal predsednik koroške Ljudske stranke.

OD TEDNA DO TEDNA

DR. HANS ÖLLINGER ODPSTOPI

Kot je poročala socialistična korespondenca, je v sredo, 20. maja, po nujnem zdravniškem nasvetu, odstopil poljedelski minister dr. Hans Öllinger. Za njegovega naslednika je zvezni kancler dr. Bruno Kreisky državnemu poglavarju Franzu Jonasu predlagal graškega poslanca dipl. inž. dr. Oskarja Wehsa.

Dr. Öllinger je teden pred njegovim odstopom zbolel za srčnim napadom, ki ga je priklenil na bolniško posteljo.

RAZGOVORI »SALT« NA DUNAJU

Na Dunaju se nadaljuje konferenca SALT (Strategic arms limitation talks). O tej konferenci je naš list že večkrat poročal podrobno. Tu gre za razgovore o omejitvi strateškega atomskega orožja in vobče oboroževalne tekme.

Osmo seja (15. maja) ameriško-sovjetskih razgovorov SALT je bila na sedežu ameriškega veleposlanštva (ameriško delegacijo, kot je znano, vodi Gerard Smith) in je trajala eno uro in dvajset minut.

Posebno dolg je bil sestanek na devetem srečanju (19. maja) sovjetske in ameriške delegacije, trajal je tri ure in pol. Ta seja je bila v sovjetskem veleposlanstvu (vodja sovjetske delegacije je Vladimir Semjonov). Deveto srečanje je bilo najdaljše, odkar se je začelo drugo nadaljevanje pogajanj. Sestanek je potekal v delovnem ozračju in brez polemike.

DR. MAGNAGO PREDSEDNIK POKRAJINSKE UPRAVE BOZNA

Pred kratkim so v Boznu izvolili z 20 proti 4 vzdržanimi glasovi predsednika Južnotirolske ljudske stranke dr. Silviusa Magnago za predsednika pokrajinske uprave Bozna, v kateri je pet odbornikov ljudske stranke, dva krščanska demokrata in eden socialist. S tem so se pozitivno zaključila pogajanja med južnotirolsko nemško stranko in strankami levega centra.

KONEC KONFERENCE O KAMBODŽI

V Džakarti se je končala dvodnevna konferenca o Kambodži, ki so jo sklicali na pobudo Indonezije. Sporočilo o tem sestanku enajstih dežel zahteva umik vseh tujih enot iz Kambodže, spoštovanje kamboške nevtalnosti, neodvisnosti in ozemeljske celovitosti in obnovitev dela mednarodne kontrolne komisije, v kateri so predstavniki Kanade, Indije in Poljske.

Zvedelo se je tudi, da je konferenca določila komisijo, v kateri so predstavniki Malezije, Indonezije in Japonske. Njena naloga je navezati stik z Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo kot sopredsednikoma že-

nevske konference o Indokini in ju seznaniti s stališčem udeležencev konference v Džakarti. To pa so bili predstavniki Japonske, Malezije, Singapura, Tajske, Južnega Vietnama, Laosa, Nove Zelandije, Avstralije, Filipinov, Južne Koreje in Indonezije.

Indonezijskega zunanjega ministra Adama Malika so pooblastili, da nadaljuje stike z vsemi udeleženci konference zaradi morebitnega sklicanja novega srečanja.

Sovjetska zveza s konferenco ni bila zadovoljna, kar je tudi razumljivo, ker ni bila v njeno korist.

VOJNA SE SELI V LAOS

Ameriški obrambni minister Laird je potrdil, da prihajajo ameriške čete za krajši čas na laosko ozemlje, poleg tega ameriški svetovalci tudi spremljajo saigonske čete, kadar te vdirajo na laosko ozemlje. Laird je pripomnil, da se to sicer dogaja prav redko.

Saigonski zunanji minister je potrdil, da gredo njihove čete čez mejo v Laos, če zasedujejo sovražnika, ni pa v Laosu stalno nameščenih enot. To je prva uradna potrditev, da se vojaške operacije širijo na laosko ozemlje.

Ameriški listi so že pred sporočilom obrambnega ministra poročali, da so saigonske čete prešle v Laos in napadle Ho Ši Minhovo cesto. Ameriški list »Washington Post« pa posebej opozarja na svarilo, objavljeno v kitajskem časopisu v Hongkongu, da bi razširitev vojne na Laos utegnili pripeljati do kitajske intervencije.

Posebej se mu zdi pomembno opozorilo »Hongkong Standarda«, da je Kitajska intervencirala v Koreji, ko so se ameriške in južnokorejske čete približale kitajski meji.

MOGOČNA DEMONSTRACIJA V MEHIŠKI PRESTOLNICI

Okoli 7000 študentov in delavcev je šlo v sprevedu po središču mehiške prestolnice Ciudad Mexica. Demonstranti so na pohodu ponavljali protiameriška gesla ter grozili, da bodo skušali onemogočiti normalen potek svetovnega nogometnega prvenstva, ki se bo začelo v Mehiki 31. maja. Demonstranti so zagrozili, da bodo uprizorili demonstracije, ki bodo podobne tistim iz l. 1968, ki so spravile v nevarnost potek olimpijskih iger v Mehiki.

Neki voditelj študentskega gibanja je izjavil: »Čakali smo na priložnost, da bi dali duška svojemu odporu. Sedaj je ta trenutek nastopil, to je v trenutku, ko so oči ljudi vsega sveta uprte v Mehiko zaradi bližnjih svetovnih nogometnih tekem«.

Protestna manifestacija se je začela v znaku odpora mehiških študentov proti se-

vernoameriški intervenciji v Vietnamu in v Kambodži.

Kot je znano, je pred dvema leti prišlo v Mehiki, tik pred olimpijskimi igrami, do hudih neredov, pri katerih je po uradnih cenitvah izgubilo življenje 37 oseb, po drugih pa celo okoli 200. Mehiška vlada trdi, da ni sedaj v mehiških zaporih političnih zapornikov, temveč samo kriminalci.

PREJŠNJI OBRAMBNI MINISTER CLARK CLIFFORD NEGATIVNO OCENIL NIXONOVO POLITIKO

V 27 dneh po vdoru v Kambodžo so imeli Američani, kot so sporočili v Saigonu, 140 padlih in 522 ranjenih vojakov.

Predsednik Nixon ni dojel »fundamentalne lekcije« iz minulih 5 let ameriškega angažiranja v Vietnamu oziroma, da ameriška varnost ni ogrožena, da je vojaška zmaga nemogoča in da bo »nenadomestljivo in resno zlo« spodkopavalo Združene države Amerike, če bodo nadaljevale vojno. To piše bivši obrambni minister v Johnsonovi vladi Clark Clifford v najnovejši številki »Life«.

Clifford ocenjuje Nixonov sklep, da pošlje enote v Kambodžo kot lahkomišeln, ker se »vojaška intervencija lahko odrazi na nekaterih vojaških uspehih«, ali, kot piše bivši ameriški obrambni minister, ta sklep vsebuje resne vojaške nevarnosti in številne diplomatske negotovosti. Še več, piše Clifford, intervencija v Kambodži spravlja ameriške zaveznike v velike težave, zapleta odnose s Sovjetsko zvezo in Kitajsko, predvsem pa povečuje nezadovoljstvo mladih Američanov.

VELEPOSLANISKI POGOVORI ODPOVEDANI

Ameriško-kitajski sestanek v Varšavi na ravni veleposlanikov so odložili. Kot je rečeno v uradnem sporočilu Kitajske, je »kitajska stran na kitajsko-ameriških pogovo-

rih na ravni veleposlanikov obvestila 18. maja ameriško stran, da zaradi položaja, ki ga je ustvarila ameriška vlada, ko je brezobzirno poslala svoje čete v Kambodžo, kitajska vlada smatra za neprimerno, da bi bil 137. kitajsko-ameriški veleposlanski sestanek napovedan za 20. maj.«

EL FATAH OBOROŽUJE PREBIVALCE JUŽNEGA LIBANONA

Predsednik libijske vlade polkovnik Gadafi je voditeljem drugih arabskih držav predložil svoj načrt za rešitev krize na Srednjem vzhodu. Njegov načrt je namenjen izključno arabskemu svetu, zakaj samo arabske dežele lahko razpletejo ta spor, je dejal Gadafi.

Vodja palestinskih gverilcev Jaser Arafat je izjavil, da bo palestinsko gibanje oborožilo prebivalce južnega Libanona, če bi Izraelci znova napadli to področje. Palestinsko osvobodilno gibanje zdaj pravzaprav nadzoruje celotno libanonsko mejo proti Izraelu.

NEPRIČAKOVANO V PARIZU

Žena znanega grškega skladatelja Mikisa Teodorakisa in njuna dva otroka so nepričakovano dopotovali v Pariz. Teodorakisovo družino so pripeljali v Francijo skrivaj, zahvaljujoč prizadevanju treh mladih Francozov, med katerimi sta bili dve ženski. Ženo in otroka so najprej skrivaj spravili na neko ladjo in pozneje z letalom v Pariz.

Član francoskega humanitarne komisije Paul Milliez je v navzočnosti Mikisa Teodorakisa izjavil, da je osvoboditev skladateljeve družine delo Jeana Jacquesa Servan-Schreiberja, znanega francoskega publicista in voditelja francoske radikalne stranke.

Mikis Teodorakis je sloviti grški kompozist, ki ga je imela grška vojaška junta dolgo zaprtega, pa ga je pred kratkim nepričakovano izpustila iz ječe.

Gospa Theodorakis s svojima otrokoma, devetletnim Georgisom (levo) in dvanajstletnim Margaridom. Po ovinčkih je prispela Theodorakisova družina preko Avstrije v Francijo v Pariz.

MRTVI OTROCI

Padle so granate, počile so protitankovske rakete, razletel se je šolski avtobus, obležali so mrtvi, ranjeni, pohabljeni. Junaki, ki so započeli to slovito junaštvo iz neposredne bližine, so jo pobrisali, kajti delo je bilo opravljeno, sovražniku so zadali hude izgube, začutil je stalno prisotnost nevidne vojske, zadeli so ga ob najbolj občutljivo točko, umorili so mu otroke. Kot povračilo za napad na južni Libanon, kot povračilo za zasedbo arabskega ozemlja, kot povračilo za napade na egipčanske civilne cilje, mesta, vasi, tovarne, šole. Oko za oko. Sovražnik je čutil prisotnost sovražnikovo, in jo bo še čutil, vse dokler se ne bo umaknil z zasedenih predelov, vse dokler ne bo izginila njegova država.

Nahujskana mladina

Po raznih ilustriranih časopisih sveta strašijo grozljive slike: otroci z orožjem, z nabitimi in naperjenimi puškami v rokah, v očeh bojzljivost, negotovost, a vendar sovraštvo, globoko vcepljeno od vzgojiteljev in državnikov. Oni da so up izdanih narodov, oni da bojo rešili narod sramote, izgubili grde sioniste in druge imperialiste iz zasedene domovine. Da bi mladiči izgnali sami sebi prirojeni otroški strah, se postavljajo s tem bolj priučeno, a nepristno samo-

zavestjo pred tujca, kot to znajo otroci, da se mu uveljavijo, da mu pokažejo svojo neznanost. Pravi zelenci, bi rekli, so vrgli bombe na izraelska zastopstva v Evropi, mladi tigri ali podobno so se imenovali, slava naroda, stebri narodnega prepoveda; ko so se vrnili na svoja vežbališča, v morilsko šolo, so jih sprejeli kot največje narodne junake, njihove podobe so strašile po vseh časopisih, njihov vzor neustrašeni in odločni do smrti naj bi potegnili za sabo še druge obupance, naj bi privabil, pritegnil k podtalnim gibanjem še več sovrstnikov. Mladina se da lahko navdušiti, šla je, skorajda dojenčki so postali na mah močnejši, spoprijeli so se s krvavo življenjsko resnostjo. Čeprav mladince, jih zelo malo družijo z mladinci drugod po svetu, ni jim za splošna opravila mladine, postali so izbrana družina izbranih, smrti zapisanih.

Gledali smo slike, brali poročila, ko se je Biafra še bojevala proti nigerijskim imperialistom in njihovim zaveznikom. Bombardirana naselja, porušene hiše, požgana polja, mrtvi, in vselej lačni otroci, mrtvi otroci, glavni trpinji vojne blaznosti. Ista slika v južnem Sudanu, v Kurdistanu, Vietnamu, Kambodži, in povsod drugod po svetu, kjer je lakota, kjer se koljejo, kjer ni pravice, povsod iste neznanost velike, neusmiljeno očitaajoče, vprašajoče otroške oči.

Ne samo v obrazih dojenčkov, tudi v očeh navideznih junakov, opasanih z naboji, isti izraz: Zakaj? Videli smo slike otrok, ki so jih raztrgale granate v severnem Izraelu, tu kak ud, tam kaka krvava obleka ali torba, tam spet kak mrtev, povsod iste velike oči: Zakaj?

Zločini odgovornih

Hitler je že izgubil vojsko, a še vselej je pošiljal vojake na fronto, na vse zadnje izbor nemškega naroda, up nemškega naroda, prihodnost nemškega naroda, mladino, Hitlerjevo mladino. Preden se je odtegnil zagovoru pred svojim nemškim narodom, ki ga je poslal skupno s svojimi hujskači v prepad (a narod mu je sledil kot čreda, pravi Herdentrieb, ki so ga očitavali taisti Nemci drugim narodom, zlasti Slovanom), se je še poslovil od svojih mladih junakov, poslušal njihova zmagovita poročila z bojišča, ta je uničil sovjetski oklopnik, oni je spravil izdajalca pred morilca, zopet drugi je spravil na bojišče važno novico, se splazil skozi sovražnikove čete; fuhrer jih je pobožal za slovo še enkrat, jih pohvalil, jim vliil poguma. In mladina je sledila, šli so v smrt, in sami niso vedeli jasno, zakaj, čemu?

Oblikuj in pritegni mladino, pa ohrani si jo, pa boš imel oblast. Vcepi mladino sovraštva, pa boš lahko žel obilen sad. Vzemimo primer rasnega sovraštva v Ameriki, Južni Afriki, po vsej Afriki, vsepovsod po svetu. Vzemimo v Evropi antisemitizem,

nauk o »Herrenmenschu«, ki se je izkazal kot edinstven primer »Herdenmenschu«, preziranje vsega, kar je na vzhodu in jugu, vzemimo kot posledico belega rasizma rasizem črnih, rjavih, rumenih narodov. Ta blaznost, to značilno človeško zverinstvo je sad človeške nadutosti, otrok lastne negotovosti, čut manjvrednosti je moral roditi čut lastne večvrednosti.

Mladini je treba dati idealov. Lepo reči, še bolj prijetno čuti. A kaj so ti ideali? Ubij, orožje, mržnja, sovraštvo? Ožina, preziranje, kvarni nacionalizem z vsemi usodnimi posledicami? Porazno prazne fraze o nekem sožitju, složnosti in strpnosti (oziroma prikrojeno o solidarnosti in toleranci), izjave brez otipljive vsebine?

Otroci so mrtvi. Tudi nekateri izmed živih. Dobili so svoje ideale, imajo svoje vzornike, iz lastnih vrst. Hočejo tekmovati in prekositi drug drugega, zadati sovražniku čim več izgub; častno je, biti eden od mrtvih zapisanih. Slava ali smrt. Boj bo šel svojo blazno pot, mladina se bo še vojskovala med seboj, bo uničevala, morila, sejala sovraštvo, kljub izjavam o sožitju med narodi, rasami in verami (Arafat in drugi), ne samo tam spodaj na Bližnjem vzhodu, ker to želijo voditelji, fuhrerji, rasisti in podobno. Namesto da bi gradili svet miru, sožitja. Vcepi mlademu sovraštvo, pa ohrani to sovraštvo pri življenju, pa boš videl, sad bo obilen. Zob za zob!

Jože Wakounig

MEDNARODNA DIDAKTIČNA RAZSTAVA V CELOVCU

V sredo, 20. maja, so odprli v Delavski zbornici v Celovcu razstavo učnih knjig in risb učencev ljudskih šol iz Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske krajine. Razstavo so pripravili učitelji teh imenovanih dežel, da bi navezali tesnejše stike na področju didaktično-pedagoškega dela.

Podobni razstavi sta bili že v Furlaniji-Juljski krajini (Italiji) in v Sloveniji. Prva razstava je bila leta 1968 v Vidmu (Udinah), ki je zajela zlasti knjige in učila v obvezni ljudski šoli, lani pa je bila podobna razstava v Novi Gorici v Sloveniji, ki je prikazala delo pedagogov in šolarjev v obvezni šoli.

Sedanja prireditev, to je razstava v Delavski zbornici v Celovcu, ki je trajala do tega ponedeljka, je obsegala razstavo učbenikov in obveznega čtiva za obvezno ljudsko šolo, razstavo šolskih risb in pa tekmovanja učencev zadnjih razredov (od 12. do 15. leta), v risanju lepaka (tema lepaka je bila: Šolska razstava Alpe-Jadran: sodelovanje in sožitje treh obmejnih dežel) ter razstava avstrijskega knjižnega kluba »Mladina in knjiga«.

Gostitelj letošnjega srečanja učiteljev in šolarjev Koroške, Furlanije-Juljske krajine in Slovenije je bila koroška deželna vlada, organiziral pa je razstavo koroški deželni svet.

Na otvoritvi je govoril tudi deželni glavar Hans Sima, ki je med drugim tudi dejal, da ima Koroška že leta dobre stike z obema sosednjima pokrajinama Furlanijo-Juljsko krajino in Slovenijo. Sedaj so se k temu pridružile še šolske oblasti, da bi še one doprinesle svoj delež k utrjevanju prijateljstva med tremi sosedomi.

Na tej didaktični razstavi je imela vsaka dežela svoj poseben dan. Tako je bil dan Slovenije v petek, 22. maja, dan Furlanije-Juljske krajine pa v nedeljo.

Odnosi med tremi imenovanimi pokrajinami se na področju gospodarstva kot kulture že nekaj let uspešno razvijajo. Kot posledica teh prijateljskih odnosov se je rodila tudi zamisel o sodelovanju med pedagogi Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske krajine. Zunanja oblika tega sodelovanja je našla odziv v treh didaktičnih razstavah treh dežel.

Švedska akademija je leta 1966 delila Nobelovo nagrado za literaturo, in sicer izraelskemu pisatelju Josefu Agnonu in nemško-švedski pisateljici Nelly Sachs. Književnica Nelly Sachs je dobila Nobelovo nagrado za njeno odlično lirično in dramatsko pisateljstvo, ki opisuje ganljivo židovsko usodo.

SVETOVNA PREMIERA BECKETTOVE ODRSKE ANTOLOGIJE

Pariška javnost je prva videla odrsko adaptacijo nekaterih fragmentov iz del Samuela Becketta, dobitnika Nobelove nagrade za leto 1969. To je bila montaža fragmentov iz ustvarjalčevih zgodnjih dram, med katerimi je tudi eno do sedaj še nedokončano delo, kakor tudi deli iz njegovih romanov in esejev. Tako je nastalo njegovo dramsko delo »Začetek do konca«, v katerem je Beckett podal svojo filozofijo, da je namreč človekovo življenje eno samo počasno umiranje.

PRIPRAVA NA II. MEDNARODNO RAZSTAVO ORIGINALNE RISBE

V organizaciji moderne galerije bodo na Reki odprli 27. junija II. mednarodno razstavo originalne risbe, na katero je povabljenih okrog 350 likovnih umetnikov iz 68 držav. Poleg teh lahko sodelujejo na razstavi avtorji, ki se sami prijavijo, vendar pa bo njihova dela pregledala in izbrala selekcijska komisija, v kateri je tudi ljubljanski likovni kritik Aleksander Bassin. Moderna galerija je imenovala mednarodno žirijo, ki bo na razstavi nagradila najboljše stvaritve.

Z ZLATOM POKRIT SKITSKI VOJŠČAK

Ob izkopavanjih gomile v predmestju kazahstanskega mesta Isika so arheologi odkrili okoli tisoč zlatih predmetov, ki so bili v grobu skitskega vojščaka. Znanstveniki so ugotovili, da je bil bojevnik od glave do pete pokrit v zlato, samo nož in meč sta bila iz železa. Kazahstanski arheolog Kemal Akišev meni, da izvira grobnica iz 5. ali 4. stoletja pred Kristusom.

MEDNARODNA UMETNIŠKA UNIVERZA

Na pobudo umetnostnih zgodovinarjev Ragghiantija in Mazzariola so ustanovili mednarodno umetniško univerzo s središčem v Benetkah. To mednarodno umetniško univerzo so ustanovili, da bi nudili svoje izkušnje in znanje vsem, ki se zanimajo za umetnost.

SLOVENC

doma in po svetu

O Baragi tudi v Avstraliji kaj slišijo

Slovenska skupnost iz okolice Kew, Viktorija v Avstraliji ima svoje versko in kulturno središče v Baragovem domu. Nedavno je ta dom s skupino avstralskih deklet obiskala tudi Miss Frances O'Flynn, sodelavka »The Horizont«, verskega katoliškega lista za žene. V spomin je dobila Baragov življenjepis v angleščini, ki jo je močno prevzel. Kot je lani v omenjenem listu opisala dela slovenskih apostolov Cirila in Metoda, tako je v letošnji januarski številki priobčila članek o Baragi.

J. A. Blatnik v Sloveniji

V sredini meseca maja se je mudil v domovini ugledni član kongresa Združenih držav Amerike, slovenski ameriški rojak John (Janez) A. Blatnik, ki je bil med drugo svetovno vojno vodja ameriške vojaške misije pri glavnem štabu narodnoosvobodilne vojske Slovenije.

Dolgoletni predstavnik zvezne države Minnesote v ameriškem kongresu je v Slovenijo pripotoval iz Beograda, kjer se je kot gost zvezne skupščine udeležil tudi vojaške parade ob dnevu zmage. Doma je obiskal svoje na materinem domu v Podložu in na očetovem v Uršnih selih, se sestal z nekdanjimi partizanskimi tovariši ter bil gost slovenske skupščine in Zveze borcev. Janez Blatnik je obiskal tudi Slovensko izseljensko matico, kjer so ga seznanili z delovanjem te ustanove na Slovenskem. Med drugim so mu podarili tudi tečaj za slovensčino na ploščah, ki ga je pripravila Slovenska izseljenska matica.

Ob 50-letnici kulturno-umetniškega društva »Tine Rožanc«

Jubilejni koncert zborov železničarskega kulturno-umetniškega društva »Tine Rožanc« iz Ljubljane, ki je bil 19. maja v Festivalni dvorani v Ljubljani, je izzvenel v glasno množično manifestacijo zborovskega petja ob 50-letnici delovanja tega društva. Nastopili so mešani, ženski in moški zbor ter oktet delavcev železniške tovarne postaje Moste. Zborovodje Franc Govnik, dr. France Perger in Franc Rant so s svojimi pevci predstavili slovenske in jugoslovanske narodne in umetne pesmi. Predstavnik Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije Marko Munih je za visok jubilej društva izročil predstavniku zbora zlat lorvorjev venec, namenjen zboru ob njegovi petdesetletnici, članom zbora pa 22 zlatih, sedem srebrnih in dve bronasti Gallusovi znački.

Zlata poroka v Mariboru

Petdeset let skupnega zakonskega življenja sta v Mariboru praznovala Mijo Kokot, rojen 1893. leta in njegova žena Hermina, rojena leta 1900. Na skupno zakonsko pot sta stopila 17. maja 1920.

Gradiščanski Hrvati so dobili gimnazijo

Dolgoletne želje hrvaškega naroda na Gradiščanskem, da bi dobili svojo lastno hrvaško gimnazijo, so se sedaj uresničile. Kot piše glasilo gradiških Hrvatov »Hrvaške novine«, ki izhaja v Železnem (Eisenstadtu), se je njihov sen le uresničil.

Dva hrvaška domoljuba imata glavno zaslugo za ostvaritev njihovega cilja: inž. Tomo Wagner in javni notar dr. Demeter Linzer. Na podlagi akcije teh dveh mož je prosvetno ministrstvo odobrilo ustanovitev hrvaške gimnazije.

Predsednik deželnega šolskega sveta, gradiščanski deželni glavar Kery se je v načelu strinjal s tem, pokazal pa je na težave glede gradnje: za gimnazijo ni zgradbe, pa tudi premalo profesorjev. Uresničiti pa je mogoče to samo na ta način, da se jo priključi k neki drugi šoli. Tako so odločili merodajni krogi, da bodo šolarji dobili samostojne razrede na realni gimnaziji v Gornji Šici pri Bortu. V Bortu samem pa bi ustanovili internat za hrvaške otroke. Ta internat bo oskrbelo Društvo za razvoj južnogradiščanskih Hrvatov.

Kakor hitro bodo razmere dopuščale, bodo dobili gradiščanski Hrvati v Bortu sa-

mostojno gimnazijo, katero bodo lahko obiskovali le tisti otroci, ki bodo imeli pravico obiskovati hrvaško srednjo šolo.

Otroci hrvaških staršev, ki nameravajo posečati hrvaško gimnazijo, se morajo takoj prijaviti, kajti že 10. junija letos bodo sprejemni izpiti, v septembru letos pa se bo pričel redni pouk v hrvaških razredih šole v kraju Gornja Šica.

FESTIVAL V PULJU SE ZAČNE 26. 7.

17. festival jugoslovanskega igranega filma v Pulju se bo začel 26. julija in bo trajal do 2. avgusta. Zadnji pogovori o najboljših organizacijah tega festivala so namreč vzbudili mnenje, da bo festival predstavljen na drugi rok, vendar pa je ostalo po starem.

UMRLA JE NOBELOVA NAGRAJENKA NELLY SACHS

V Stockholmu je v 78. letu umrla pisateljica Nelly Sachs, ki je leta 1966 prejela Nobelovo nagrado za literaturo.

Od zime sem zbežal v vigred

(Kramlja Alojzij Vauti, selski župnik) (2. nadaljevanje)

Ni samo Meran, tudi njegova okolica je mično lepa. Drugi popoldan sva se z gospodom Pavletom odpeljala po zložni dvigajoči se cesti 5 kilometrov daleč v Scheno, vas, ki leži okoli 100 metrov višje od Merana. Toda to ni več vas v navadnem pomenu besede. Vas je bila še pred 20 leti, sedaj pa je zrasla, da bi jo lahko smatrali za predmestje Merana. Nove hiše rastejo, stare popravljajo in povečujejo, vse, da bo več sob za tužce. Kmetovanje se opušta, travnike zasajajo s sadjem in trto, vse išče dohodke in koristi v tujem prometu. Po sončnih, širnih pobočjih se belijo velika in manjša gostišča, v katerih je povprečno 40 postelj in nudijo letoviščarjem zraka, sonca, dobre hrane in udobnega počitka. Ljudje so pridni, delavni, podjetni, pa tudi verni.

To pričata dve cerkvi: starejša manjša, in novejša mnogo večja, prostorna impozantna s tremi ladjami. V taki veliki cerkvi je bilo težko pridigati. Govornik je moral je močno, glasno govoriti, a kljub temu se je glas lahko zgubljal v višini, bolj oddaljeni so ga slabo slišali in razumeli. Nove iznajdbe so tudi ta nedostatek odpravile. Na primernih mestih v cerkvi se na zidu namestijo zvočniki in vsi ljudje iz njih jasno slišijo, kar jim pridigar mirno govori v mikrofoni. Tudi ta cerkev je tako ozvočena. Pa še nekaj drugega praktičnega sva opazila, in sicer na spovednicah. Kadar je spovednik v spovednici, žari zunaj nad vrati zelena lučka. Ko pa kdo poklekne v spovednico, se ob klečalniku avtomatično vklo-

pi elektrika in se zunaj nad vrati pokaže in žari rdeča lučka, da vsak lahko ve: ne smem še v spovednico, ker je že nekdo notri! Postaje križevega pota so izrezljane iz lesa, delo rezbarjev v Grödmu, odkoder sta tudi kipa in jaslice v novi selski cerkvi.

Pokopališče okoli cerkve je lepo urejeno. Posebno lepi so železni, z roko kovani križi. Spomenik vojnim žrtvam velja vsem, ki so zgubili življenje pod Andrejem Hoferjem in v obeh svetovnih vojnah. Na vlti, bronasti plošči lahko bereš vsa njihova imena. Na vzdodni strani pa je spomenik rajnim duhovnikom, ki so v Scheni delovali: velika freska, slikan Kristus, spodaj spominska marmornata plošča z imeni. Zadnji je Matej Vilfan, umrl l. 1960, Slovenec, ki je po vojni tu našel zavetje in pastiral do smrti.

Zelega sva se predstaviti župniku in zvedeti kaj zanimivega o kraju in dušnem pastirstvu. Po strmem kamenitem stopnišču počasi prideva navzdol in pozvoniva pri vratih župnišča. Odpre nama gospodinja in pove, da sta župnik in kaplan oba odšla k veroučnemu izpitu otrok, prijazon pa naju povabi, naj vstopiva. Sedli smo na balkon ob pisarni in gostoljubno nama je postregla s pristno vinsko kapljico. Krasen razgled se nama je nudil s tega balkona: kako lepa okolica tja do Merana in še dalje do sneženih vrhov visokih gora! Gledam, gledam, pa oko se ne naveliča, vsa ta lepota pa me dviga k viru vse lepote, k Stvarniku.

Kar prijetno je bilo kramljati s prijazno

gospodinjo, ki nama je marsikaj zanimivega povedala. Svetovala nama je tudi, naj si ogledava še mavzolej ob pokopališču. Ko sva se poslovila, sva naročila pozdrave obe ma gospodoma in se nato podala po stopnicah nazaj na pokopališče. Ko sem po 29 stopnicah pripihal na vrh in lovil sapo, se mi je rodilo sočutje do župnika, ki mora včasih po večkrat na dan napraviti to pot. Pa je verjetno mnogo mlajši od mene in mu to vzpenjanje po stopnicah ne dela težav.

Mavzolej je veličasten nagrobnik, kapele; iz nje vodijo stopnice v podzemlje, kjer stoji v sredi sarkofag z zemeljskimi ostanke nadvojvode Johana, čigar brat Karel je premagal Napoleona v bitki pri Aspernu blizu Dunaja. Nadvojvoda Johan je bil rojen leta 1782 v Florenci v deželi Toskana v severni Italiji, umrl je pa leta 1859 v Gradcu. V mlajših letih se je v Bad Aussee zaljubil v »žavberno« Anico, hčerko tamkajšnjega poštarja in jo na vsak način hotel imeti za ženo. To so mu sorodniki hudo zamerili: plemič tako visokega stanu da bi se oženil s preprosto hčerko navadnega meščana! Toda on je Anico tako ljubil, da mu ni bilo mar za princesinje visokih plemiških družin in se je le poročil z njo. Kaj so hoteli, vzeti so morali to na znanje. Da bi se velika stanovska razlika malo zmanjšala in zabilasala, so mlado ženo dvignili v plemiški stan z imenom »Anna, Gräfin von Meran«. Živela pa sta v srečnem zakonu. Žena, 18 let mlajša od moža, ga je za 21 let preživela in je umrla l. 1880. Njun sin je dal postaviti mavzolej, obojni trupli so prepeljali semkaj in ju položili k skupnemu počitku v istem sarkofagu.

Podoben slučaj domišljave visokosti in

preziranja nižjih se je dogodil začetkom tega stoletja. Po nesrečni smrti prestolonaslednika Rudolfa, edinega sina cesarja Franca Jožefa I., je prešla pravica nasledstva na cesarskem prestolu na Franca Ferdinanda iz iste habsburške rodovine. Ta se je pa poročil s češko groficom Zofijo Chotek. A še kot grofica se vladarju ni zdelo enakovredna prestolonasledniku. Dobil je dovoljenje za to poroko le pod pogojem, da njegovi otroci ne bodo imeli pravice do prestolonasledstva. Ferdinanda in Sofijo so zadele smrtonosne krogle atentatorjev 29. junija 1914 in dale povod za prvo svetovno vojno. Karel, zadnji avstrijski cesar, je vladal le dve leti.

Tako so se v prejšnjih stoletjih mogočnejši domišljevali, da so več nego drugo preprosto ljudstvo, da jim gre posebna čast, da so plemeniti: vojvode, grofje, baroni, vitezi, Edler von. Še v Avstro-Ogrski se je kdo težko povzpelo do visokih uradnih mest, ako ni imel »plave krvi«. V republiki pa so te privilegije odpravili. Vsi smo iste krvi in za višja mesta ne odločajo več lepo doneča plemenitaška imena, ampak znanje in sposobnost.

Pri ogledovanju mavzoleja in sarkofaga mi je vstala misel na minljivost vsega svetnega. V deželi mrtvih so vsi enaki, pa naj se dviga nad grobom preprost, lesen križ ali mogočen nagrobni kamen ali celo mavzolej. Prav govori žalostinka, da v grobu ne slepi rumeno zlato, čast, ime, naslov in stan. Smrt pobrati pod lopato, kar rodil je beli dan.

Ko sva se vračala domov, naju je pa spet zajelo življenje s svojim vrvežem in smehom. (Dalje prihodnjič)

Ob robu povedano

ÖLLINGER »NEVARNO« ZBOLEL IN Odstopil

Niti mesec dni novi socialistični poljedelski minister in bivši legalec ter esovec Öllinger ni mogel ostati v vladi. Kreisky o preteklosti ni bil informiran, sicer bi ga pa, kakor je izjavil, imenoval tudi, če bi o njegovi nacistični preteklosti vedel. Verjetno je že pozabil, kakšno vlogo je igrala zverinska SS pri likvidiranju Judov. Dobro informiran pa je moral biti koroški predsednik deželnega zbora Tillian in seveda tudi deželni glavar Šima. Poklon svobodnjaški stranki? Poklon bivšim nacistom? Toleranca? Isti socialisti, ki bolešno iščejo v preteklosti svojih političnih nasprotnikov (kakih rjavih madežev, dvigajo esovce na najvišja mesta in to dejanje še zagovarjajo, češ da se vsak človek lahko zmoti. Vendar je po vsej verjetnosti pritisk v stranki bil tako močan, da je Öllinger »zbolel« in iz »zdravstvenih vzrokov« odstopil. Čisto navadna farbarija ljudstva pa je v tem primeru ponovna kanclerjeva zagotovitev, da za odstop niso bili merodajni nobeni politični vzroki, marveč edino zdravstveno stanje. Razumljivo, kajti socialisti pričakujejo prav od bivših nacističnih krogov, da bo državni predsednik Jonas ponovno izvoljen. Volitve bodo že kmalu!

OJ VI GRADIŠČANCI, SREČNI V SVOJEM UBOŠTVU!

Govoril je sam deželni glavar gradiščanski, na manjšinskem seminarju v Zelezem. Priznati mu moramo vse naše spoštovanje, ker je osebno odprl to zasedanje. Človek si kar misliš, kaj bi se vse izcimilo, če bi bil tak shod v naši tako strahovito grozno tolerantni Koroški. Toda nič podtikavanja, nič zlobe.

Govoril je torej deželni glavar gradiščanski. Izjavil je — ex cathedra, — da tam zunaj na Gradiščanskem sploh ne rešujejo nobenega manjšinskega vprašanja, kajti tega tam ni. Gotovo so ga že zdavnaj rešili, podobno kot Štajerci slovensko vprašanje v obmejnem pasu. Slovenci so tam tako lepo izginili, kot so izginili Huni v svetovni zgodovini. To nam zatrjuje nezmotljivo uradno stališče.

Pa so tudi govorili naši bratje gradiščanski Hrvati. In so zbili glavarjeve trditve. Kje je državna gimnazija za gradiščanske Hrvate? Nimajo dvojezičnih krajevnih napisov, tudi šolsko vprašanje ni v tistem tako zlatem redu. Mnogo je stvari, ki bi jih bilo treba osvetliti iz pravega kota, jih razgaliti pred avstrijsko in svetovno javnostjo, jih postaviti v luč resnice.

Seveda. Možno je zanikavati vsako manjšinsko vprašanje, možno ga je prevleči z napačnimi trditvami in lepimi frazami o nekem brezmejnem soglasju v sožitju. Samo resnici to ne koristi.

Gospodje deželni glavarji in vi, ki imate oblast v svojih rokah. Potvarjanje dejstev ne koristi nobenemu, ne večini, ne manjšini. Ne koristi vam in vašemu ugledu, najmanj pa ugledu dežele oziroma države, ki jo predstavljate. pik

SOCIALISTIČNA TOLERANCA V LOGI VESI

V občini Loga ves so socialisti pred nedavnim pri izvolitvi župana jasno pokazali, kako resna jim je toleranca, če so ogroženi njih ozki strankarski interesi. Da bi preprečili izvolitev Stanka Černica, domačina — Slovenca, ki uživa v domači občini vsestranski ugled in je dobil pri občinskih volitvah močan dokaz zaupanja, so se povezali z FPÖ in jim ponudili celo za štiri leta župana; zadnji dve leti občinske periode pa smejo po milosti FPÖ-jevcev zavladati v občinski hiši tudi socialisti. Zares lep primer »tolerantnega« in Slovencem prijaznega zadržanja, kakor si ga zapisujejo na svoje zastave že skozi leta celovški voditelji taiste stranke. Vendar je očitno strankarska korist prva skrb funkcionarjev; šele potem hočejo biti tudi tolerantni. Ista rdečerjava sloga je zavladala tudi pri izvolitvi župana v Vnbi, kjer so s pomočjo svobodnjakov socialisti inštalirali svojega kandidata. Vse kaže, da se odprtost dr. Kreiskega, ki jemlje celo esovce v svojo vladno, razprostira tudi po Koroški. Sigurno bodo FPÖ-jevci to odprtost bogato poplačali.

Mladinski dan — dan srečanja

»Mladina vsega sveta je dandanes precej enako usmerjena. Film, televizija in tisk so nasprotja v mlajšem rodu po različnih kontinentih praktično zabrisala. Ta mladina je pa kljub temu idealistična, a hkrati razočarana. Razočaral jo je svet starejših. V luči tega njihovega razočaranja moramo razumeti njihov protest, upiranje zoper vse zastarelo.«

V nedeljo so postale te besede znanega pridigarja Bily-ja Grahama resničnost. V lepo, sončno, pomladansko jutro se je mladina odzvala vabilu, da bi praznično obhajala svoj dan. Kraj njene manifestacije je bila pliberška okolica, na griču Božjega groba. Nekateri slikajo našo mladino precej temno; kar pa smo v nedeljo doživeli, bi moralo ljudi spraviti na druge misli.

Nad tisoč mladih se je zbralo v mogočni stavbi božjegrabskega svetišča. Škof, ki se je bil prvič udeležil mladinskega dneva, je skupaj z mladino obhajal mašo, z mladino, ki je prepevala, sodelovala in s tem pokazala svojo pripravljenost sodelovati pri obnavljanju Cerkve na Koroškem. Maša sama je bila doživetje za vse, bodisi za podeželsko kot za študirajočo mladino. To je v prvi vrsti bila zasluga g. Jožeta Ropitza, ki je skomponiral speve, ki so se mu sijajno posrečili, ter z moderno kompozicijo navdušil vse, ki so bili pri maši.

Drugo doživetje nam je nudil g. škof sam. Hvaležni smo mu lahko zategadelj, ker je pokazal svojo povezanost z mladino ter dokazal z nedeljsko demonstracijo, da do-

zdel letos marsikateremu gledalcu v izvedbi bolj dozoret.

Višek komornega petja sta nam nudila že znana zbora graških študentov in celovških bogoslovcev; zaradi slabe akustike žal ni bilo možno bogoslovcem s svojimi nežnimi glasovi popolnoma vse zadovoljiti, pač pa so graški študentje s svojimi izurjenimi glasovi mogli prodreti v poslušajočo uho zbrane množice.

V močni zasedbi se je ob koncu predstavil šentvitski mladinski zbor, ki je prijetno presenetil občinstvo.

Omeniti je treba slavnostnega govornika Vladimírja Wakouniga, ki je v kratkem, a jedrnatem govoru poudaril, da se mora mlad človek v prostosti nesebično posvetiti

Foto: Marko Jernej

kumenti drugega vatikanskega koncila niso ostali na papirju — škof kot veliki duhovnik je predsedoval svoji čredi, mladini — bodočnosti Cerkve.

Mladi duhovnik g. Polde Kasl je skušal v pridigi v nas razplamteti ogenj apostolstva in krščanske samozavesti, za katero bi se naj mladi človek boril dandanes v svojem okolju.

Popoldne smo občutili dan srečanja, dan povezanosti v pestrem sporedu. Mladina, bodisi podeželska, bodisi študentje so s prispevki dokazali, s čim so se ukvarjali v zadnjem letu in so jih kot dozoreli sad predstavili gledalcem in poslušalcem.

V pisanem mozaiku popoldanskega poteka je le težko imenovati razne skupine, ker je vsaka tvorila neko enoto.

Podjunska glasbena in pevska skupnost je imela v svojih vrstah najmlajše, a tudi najstarejše člane, ki se prištevajo k mladini. Za drugič bi ji želeli, da bi mogli program z lepimi, ubranimi melodijami in petjem nekoliko krajšati.

Kakor vsako leto so tudi letos Selani nastopili v narodnih nošah s plesom, ki se je

sočloveku; vzbuditi mora duh solidarnosti v prav razumljeni svobodi, o kateri mlad človek sam odloča.

Zelo posrečeno je zaigrala in navdušila godba bogoslovcev, ki je pri večini občinstva zapustila najboljši vtis.

K prejšnji obogatitvi dneva je spadala telovadba mladincev slovenske gimnazije, katere drzni in smeli nastop je vodil novi predsednik katoliške mladine prof. Anton Malle.

Posebno pohvalo zasluži za edinstveno posrečeno organizacijo in za pripravljajna dela farna mladina iz Pliberka, ki je svojo nalogo zadovoljivo rešila.

Če kdo misli, da na svetu obstoja le mladina, ki je destruktivna, je moral v Božjem grobu doživeti, da je še mladina, ki v konstruktivnem delu išče svoje ideale. Če hoče kdo oceniti mladino, potem jo mora pogledati od vseh strani. Sodobno mladino smo vajeni soditi le po zunanem videzu in tako se zgodi, da ji delamo krivico.

Vendar je vzbujalo pozornost dejstvo, da so bili bogoslovci na mladinskem dnevu zelo angažirani. Nisem prepričan, da se

Naše prireditve

PLIBERK

Farna mladina in otroci vabijo na igro SIROTA JERICA

ki bo v nedeljo, dne 31. maja, ob 8. uri zvečer v farni dvorani.

Pol ure pred igro bodo peli slovenski bogoslovci iz Celovca.

Prisrčno vabljeni!

*

Farna mladina Dobrla ves vabi na igro

LEPA VIDA

ki jo priredi v nedeljo, 31. maja, ob pol osmih (19.30) v farni dvorani v Dobrli vesi.

Prisrčno vabljeni!

*

ŠT. PRIMOŽ

Farna mladina v Žitari vesi priredi v nedeljo, 31. maja, ob 8. uri zvečer pri Voglu v št. Primožu igro

PRI KAPELICI

Ljubitelji dramske umetnosti, prisrčno vabljeni!

*

BILČOVS

Slovensko prosvetno društvo »Bilka« vabi na lepo ljudsko igro

»ROŽMARIN«

v treh dejanjih iz kmečkega življenja (napisal jo je Vladimir Pfajfer).

Predstava bo v soboto, 6. junija 1970, ob 8. uri zvečer pri Miklavžu v Bilčovsu.

Igrajo igralci prosvetnega društva L o m pri Tržiču, ki gostujejo pri nas in s tem vračajo naš tamošnji obisk.

Vse, ki ljubijo naše odrske prireditve, vabi društveni odbor

*

»CERKEV IN DRŽAVA«

Pokoncilski radijski razgovor v juniju ima naslov: »Cerkve in država«.

Naši akademiki iznašajo v tej razpravi zanimive koncilske misli iz konstitucije »Cerkve v sedanjem svetu«.

Oddaja bo v petek, 5. junija, ob 14.15 popoldne.

Mnenje bravcev

RES PRAVI DEMOKRAT!

Z zadovoljstvom sem bral vaš članek v zadnji številki NT, ki se bavi z besedami velikovškega župana Hospa na zaključni prireditvi šentruperške gospodinjke šole. Tudi jaz tako zadržanje iskreno pozdravljam. Vendar je treba opozoriti na dejstvo, da je od besed in gest do resničnih dejanj dolga pot. Vemo, da je tudi prejšnji koroški deželni glavar spregovoril v javnosti v slovenščini, in kljub temu je prav on ukinitel dvojezično šolo, kar nam je prineslo ogromno škode. Tudi sedanje vodstvo koroške socialistične stranke kaj rado govori o enakopravnosti, o mostovih, o toleranci in podobnem, kljub temu pa so dejanja manjšini v prid bore redko posejana. Od besed do dejanj je pač dolga pot. S to ugotovitvijo nikakor nočem zmanjšati pomena Hospovega nastopa v št. Rupertu, saj vemo, da je danes še potreben pogum za javni nastop pri slovenskih prireditvah. Opozoriti sem hotel le na dejstvo, ki ga nikakor ne smemo prezreti. V 25-letni povojni koroški politiki ni bilo bistvenih pozitivnih ukrepov za koroške Slovence, čeprav je bilo mnogo lepih in tolerantnih besed.

P. V.

mladina sestoji le iz bogoslovcev. Pri mladinskem dnevu je bilo pogrešati laikov in tako je nastal vtis, da je to dan bogoslovcev (povezavo in govor sta imela bogoslovca!) Ali to dejstvo izpriča lenobo laikov? V nedeljo so imeli laiki dovolj prilike v dejanju dokazati, kar govorijo in zahtevajo vendar je dokazov manjkalo. Besede stremitijo po dejanjih. Tega smo od laikov v nedeljo močno pogrešali.

—joti—

Dedne osnove telet

Veliko prirajo dajo živali, ki imajo dedno zmogljivost zanjo in jih krmimo ter redimo tako, da svoje zmogljivosti lahko razvijajo. Hitro lahko priraščajo na teži mlade živali, ki imajo dedne osnove za hitro rast in jih pravilno krmimo ter redimo v takih hlevih, da se dobro počutijo. Razumljivo pa je, da veliko prirajo lahko pričakujemo samo od zdravih in dobro ješćih živali.

Glede hitrosti priraščanja teže so velike dedne razlike. Pri poskusnih pitanjih bikov, skupin potomcev plemenjakov za osemenjevanje, pogosto ugotovimo, da pri enakem krmiljenju priraščajo potomci najboljšega plemenjaka po 100 do 200 g na dan več kot potomci najslabšega.

Preizkušanje bikov po lastnostih potomcev je velikega gospodarskega pomena. Biki za osemenjevanje naj bi bili vsi preizkušeni na ravnost. Zato imajo znatno boljše živino tisti rejci, ki vodijo krave k osemnjevanju kot tisti, ki pripuščajo biki neznane vrednosti. Od slabega bika je tele ob rojstvu lahko 3 do 4 kg laže, pri reji 200 dni je razlika med dobrim in slabim teletom lahko 30—40 kg teže ali do 30.000 starih di-

narjev. Kdor zna računati izgubo dohodka, ne bo nikoli tvegala, da bi na kravo pripustil slabega bika. V krajih, kjer ni organizirano redno osemenjevanje krav, naj bi za pripuščanje uporabljali biki, ki so sinovi na pitovnost potomcev preizkušanih, prav dobrih plemenjakov.

Pri pitanju mlade govede predstavlja krma največji strošek. Živali, ki hitro rastejo, porabijo manj krme za prirast 1 kg žive teže kot živali, ki rastejo počasneje. Bik, ki prirašča na dan po 1,25 kg, priraste v 8 dneh 10 kg na teži. Drugi, ki prirašča na dan po 0,85 kg, potrebuje 12 dni pitanja za prirast 10 kg teže. Pri drugem je prirast teže dražji zaradi porabe več krme, pa tudi zaradi več dni reje.

Teleta in mlado govedo pitamo na pri-

Avstrijski strokovnjaki v Trstu

V Trst je prišlo pred kratkim odposlanstvo avstrijskih strokovnjakov, zastopnikov dunajskega povezovalnega urada odbora za stike. Ogladalo si je glavne naprave v tržaškem pristanišču, področje pri Ferretičih, kjer bo bodoče postajališče za tovornjake in nekatere druge objekte v Trstu in okolici.

V avstrijskem odposlanstvu, ki ga je vodil dr. Arnold Friesz, so bili še načelnik oddelka za promet pri zvezni gospodarski zbornici Nussbaum, njegov pomočnik Winkler, svetovalec Fenz in ravnatelj revije »Venkehr«, Friedl. Avstrijski izvedenci so se na sedežu pristaniške ustanove sestali s predsednikom in ravnateljem dr. Franzilom in inž. Colauttijem. Dr. Franzil je kratko prikazal načrte, ki jih ima vodstvo pristaniške ustanove glede bodoče modernizacije pristaniških naprav in izboljšanje storitev. Na dnevnem redu je bila tudi razprava o nekaterih skupnih problemih, zlasti s področja tranzitnega prometa.

OBVESTILO

Obveščamo, da je od sedaj naprej vsak ponedeljek zvečer ob 18.45 v deželni bolnici v Celovcu slovenska maša. Prosimo, obvestite svoje drage domače, ki se nahajajo v bolnici, da imajo sedaj lepo priložnost prisostvovati sv. maši v domačem slovenskem jeziku. Obenem je pred in po maši priložnost za spoved. Redno mašuje in spoveduje p. Roman. Slovenska služba božja v bolnici redno ostane.

P. Roman Motore OFM Cap.

PRI NAS NA KOROŠKEM

Romanje po koroški deželi

Železna Kapla — Marija v Trnju — Dobrla ves — samostani: avguštinci, jezuiti, benediktinci; cistercijanski samostan, osnovna šola, glavna šola, sodišče, notariat — Cerkev pri Božjem grobu — Pliberk — Grebinjski samostan: 2 cerkvi.

V ranem jutru ob najlepšem sončnem vremenu po muhastem tednu z mokrim dežjem, smo se romarji dveh fara: šmiklavške in ziljske podali na pot z namenom, da obišćemo Marijino svetišča v prelepi Podjunji. Povsod je prevladovalo pravo majsko praznično razpoloženje, ki so ga povzdigovala Marijine pesmi in goreče molitve romarjev. Bilo nas je kar lepo število, okrog 46 za poln avtobus.

Prvi obisk je veljal Železni Kapli. Po ozki vijugasti cesti, ki je pretila, da nas stisne malo pred prvim ciljem, smo srečno dospeli okrog 9. ure v Železno Kaplo. Pri jazni ondotni g. župnik nas je že pričakoval pred podružnično Marijino cerkvijo v Trnju. Bili smo očarani nad lepoto Marijinega svetišča. Prvotna podoba v glavnem oltarju se ni ohranila. Legenda pravi, da so jo vozniki, ki so prevažali iz južnih krajev v Železno Kaplo, kupili nekje v Italiji in konji sami so potegnili voz s podobo na skoraj nepristopen kraj. Naročeno jim je bilo, naj postavijo Marijino cerkev tam, kjer se bodo ustavili konji. Danes stoji v glavnem oltarju Marijin kip med zelenim Trnjem. — Tu smo se romarji udeležili sv. maše med prepevanjem prazničnih

pesmi, ki sta jih pela zbora obeh fara.

Naš drugi cilj je bil romarska cerkev v Dobrli vesi. Preč. g. proš nas je po lesenih stopnicah najprej popeljal v kripti, kjer so nekoč pokopavali menihe. Prezbiterij in ladja sta zelo razsežna, da verniki komaj vidijo na oltar. Cerkev je nekatko zidana v nadstropje, se pravi, da vodijo iz ladje v prezbiterij stopnice. V glavnem oltarju je čudovito lep gotski Marijin kip z Jezusom v naročju. Cerkev s samostanom je stara 800 let in je večkrat menjala svoje gospodarje. Najprej so tu živeli avguštinci, potem jezuiti in nazadnje benediktinci. Danes služi samostan v svetne namene. V njem sta osnovna in glavna šola, sodišče in notariat. Romarji smo občudovali izredno snažnost in zares estetsko aranžiranje majskega cvetja na oltarju. Tisti, ki smo bili prvič na tem svetem kraju, smo prepletali svoje molitev s prošnjami do majniške kraljice, da bi se ohranilo versko življenje, kakršno so gojili naši predniki, ki so postavili na tem delu naše zemlje toliko in tako lepih Marijinih cerkva.

Po kosilu smo nadaljevali romanje v smeri proti Pliberku. Povzpeli smo se na grič k cerkvi pri Božjem grobu. Tu se zbira v postnem času vsa Podjuna, v procesijah prihajajo ljudje, da opravijo velikonočne dolžnosti. Tudi mi smo hoteli videti Božji grob, a žal tega nismo videli, ker cerkev prav sedaj restavrira, občudovali pa smo njeno razsežnost in obilico svetlobe, ki kar lije skozi velika okna.

Zadnja naša postaja je bil samostan in obe cerkvi na Grebinju. V drugi, manjši, tudi posvećeni Materi božji, smo opravili šmarnično pobožnost, zapeli nekaj Marijinih pesmi. Marija v glavnem oltarju je bila zares lepa v vsej svoji krhkosti, klopi, v katerih smo sedeli, pa težke in masivne in jih zob časa še prav nič ni načel. Samostan sam se nam je zdel mračen in pristajal je kakemu kontemplativnemu redu, ki je bil daleč odmaknjen od vse posvetnosti.

Vračali smo se po cesti ob Dravi, oči so

počivale na sočnem zelenju in na srebrnem pasu široke reke, kamor je današnji čas postavil čudes tehnike: nove elektrarne, nove mostove, umetno jezero. Misli so se mudile v preteklosti in sedanjosti in primerjale dela ustvarjalnega duha skozi stoletja. Srećni smo tisti, ki jih občudujemo, a le preradi pozabljamo, da nič ne pomeni, če ves svet pridobimo, svojo dušo pa pogubimo.

Zadovoljni in okrepčamega duha smo se vraćali na svoje domove z željo, da bi bilo takih romanj še več.

OHROMELOST KOKOŠI

To leto se je zgodilo že tretjič, da kokoši ohrome. Prvi dan kokoš težko hodi, drugi dan pa že ne more. Noge se ji najprej stegnejo in kremplje skrči, kot da jih stisne v pest. Hrano uživa prvi dan še normalno, nato vsak dan manj. Ko kokoš zakoljemo, je v njej zelo velik žolč. Tudi jetra so nekako bolj plava. Vso drobovino zakopljemo. Kokoši hranimo z zdravim zrnjem: koruzo, pšenico, ječmenom. Pasejo se tudi. Ali imamo zdravila proti tej bolezni?

Po opisu bolezni vaših kokoši bi lahko sklepali, da obolevajo za tako imenovano Marekovo boleznijo. Bolezen povzroča neki virus. Širi se z onesnaženo vodo, zrakom, onesnaženo krmo in steljo. Ker proti tej bolezni še ni pravega zdravila, bo potrebno podvzeti vse preventivne mere. (Glej NT, št. 17)

Če bodo obolevale še druge kokoši, priporočamo, da pokoljete celo jato. Vse prostore, kjer so se živali zadrževale, dobro razkužite, nato pa kupite res zdrave enodnevnice piščance ustreznih pasme. Za uspešno rejo perutnine velja načelo, da v istem prostoru ne smejo biti odrasle kokoši z naraščanjem. Tako se izognemo možnosti za neposreden prenos bolezni od odraslih živali na mnogo manj odporne piščance. Če se ne boste takoj odločili, da bi upoštevali naš nasvet, se posvetujte s področnim veterinarjem. M. O.

počivale na sočnem zelenju in na srebrnem pasu široke reke, kamor je današnji čas postavil čudes tehnike: nove elektrarne, nove mostove, umetno jezero. Misli so se mudile v preteklosti in sedanjosti in primerjale dela ustvarjalnega duha skozi stoletja. Srećni smo tisti, ki jih občudujemo, a le preradi pozabljamo, da nič ne pomeni, če ves svet pridobimo, svojo dušo pa pogubimo.

Zadovoljni in okrepčamega duha smo se vraćali na svoje domove z željo, da bi bilo takih romanj še več.

GLOBASNICA

Kandidati liste delavcev in kmetov, ki je prvič kandidirala za občinske volitve v Globasnici, se prav lepo zahvaljujemo vsem, ki ste ji zaupali 26. aprila svoj glas.

S tem smo začeli graditi nove smernice v duhu, boriti se za pravice, za vero in za družinske zadeve.

S ponosom pa lahko trdimo, da nismo »prodali« vaših glasov nobeni stranki, čeprav se je nudila možnost na več strani. S tem nam je v bodoče tudi sveta dolžnost, držati se tradicionalne linije in delati v duhu človeške skupnosti, brez fanatizma, ki le trga in ne povezuje. Naši predniki so se žrtvovali za naše interese, zato nam je jasno, da je naša bodočnost zasigurana le, če si bomo obdržali in poživili naše kulturne dobrine in navsezadnje, kar si bomo sami ustvarili. V tem smislu se bomo še večkrat oglašili. Sporočamo pa vam, dragi občani, da so za vsakega posameznika, ki ima v občinskih zadevah svoje probleme, vsak čas odprta vrata, posebno pa vsako prvo nedeljo v mesecu od 9. do 12. ure v gostilni pri šteklu v Globasnici.

ŠMIEL

Par vrtic spominu Micki Kristan, nekdanji pevki šmihelskega zbora

Najstarejša, vzorna pevka društva »Korotan« nas je zapustila, ter šla prepevat v večnost, kjer kraljuje večni maj. Saj je napisala: Moje največje veselje na svetu je bila pesem in petje. Zelo rada se spominjam dveh, posebno lepih pesmi, ki sem jih pela pri pokojnemu pevovodju Štangelnju: »Za tvoji evharistični tron...« in »o Jezus, ti moja edina si sreća«. Zato upam, da bom enkrat v skupnem zboru prepevala veselo Alelujo v nebeški domovini.

ŠESTIČ »ALPES ORIENTALES«

Delovna skupina vzhodnoalpskih narodopiscev, ki se je zbrala l. 1956 na pobudo Inštituta za slovensko narodopisje SAZU prvič v Ljubljani, se je sestala te dni šestič in sicer to pot spet v Švici, v mestecu Thusis v Sivem kantonu (Graubünden). Téma sestanka je »Pastirska kultura v Vzhodnih Alpah«. Sestanka se s slovenske strani udeležujejo poleg drugih raziskovalcev sodelavci Inštituta za slovensko narodopisje SAZU in Glasbeno-narodopisnega inštituta v Ljubljani. Prispevali bodo referate o verovanjih, šegah, pripovedništvu, pesmi, glasbilih in stavbah slovenskih pastirjev tako s planinskega kakor z ravninskega območja.

Rajna Micka Kristan je bila zelo skromna v svojem življenju in v svojih zahtevah, veliko pa je žrtvovala za čast božjo, ter redno hodila iz zelo oddaljene vasi k pevskim vajam v povešćanje božje službe. Zavedala se je, da je tudi petje božji dar, da pravi pevec ne išće hvale ter ve, da bo nekoč dajal odgovor tudi za ta dar.

Pokojni Micki so šmihelski pevci, na njevo željo zapeli na grobu: »Je mrak končan« in »Većerni zvon« ter je še v teh pesmih donel njen čisti glas, kot bi bila zraven.

Rajna Micka pa bo v šmihelski fari še dolgo ostala v najlepšem spominu, kot odlična zagovornica resnice in pravice; pa tudi ostre kritike vsem, ki so krivico delali, ter v preganjanju in trpljenju iskali časti in osebne koristi.

Draga Micka! Izdonela in utihnila je za nas v tej solz dolini tvoja pesem; za nas kratka poteza slovesa. Ti pa nam izprosi stanovitnost in prostor, kjer bomo nadaljevali neizpete pesmi tam gor, kjer ni gorja ne bolećine, kjer nikdar maj ne mine.

VABIMO

vas na ples k RUTARJU v Žitara ves, ki bo 30. maja, ob 20. uri.

Zabavali vas bodo »Veseli Podjunčani«.

Vsi pristočno vabljeni!

ŽITARA VES

Slovenska občinska zastopnika Joža Golavčnik in Franc Tazoll se v imenu vseh drugih kandidatov iskreno zahvaljujeta našim volivcem za zaupanje, ki so ga izkazali Obćinski skupnosti Žitara ves. Dejstvo, da se je dvignilo število naših glasov od 111 leta 1964 na 178 letos, je nas vse zelo razveselilo. Naša zastopnika bosta delovala vestno v smislu naročila vseh volivcev in se trudila, da se bodo uresničile vse točke našega programa.

Obćinski odbor je izvolil za župana socialista Miho Posoda, delavca iz Gorič, pod župana je postal Franc Kukovića, učitelj v Žitari vesi, prav tako SPÖ.

Prva seja novega občinskega odbora je bila v torek, dne 26. maja. O seji bomo poročali prihodnjič

Mohorjeva knjigarna v Celovcu

išće vajenko z dokončano glavno šolo ali nižjo gimnazijo.

Dekleta, ki imajo veselje za trgovski poklic, naj se javijo v

Mohorjevi knjigarni, Celovec 10.-Oktober Straße 27.

Šport doma in po svetu

NOGOMET

Slovo celovške Avstrije od nacionalne lige

Vsi upi so bili varljivi. Celovška Avstrija mora iz avstrijske nacionalne lige. Nekaj ur po zmagi GAK nad FC Dornbirnom (3:0), s katero so Gradčani dobili dve življenjsko važni točki, so Korošci izgubili živce in s tem tudi igro proti salzburški Avstriji (0:1).

Celovčani so tokrat računali na prednost domačega igrišča; tako so upali še na rešitev v zadnji minuti, toda prišlo je drugače. In ravno njen soimenjak iz Salzburga ji je zadal z enim golom razlike smrtni sunek: rezultat je bil 0:1, tako bo celovška Avstrija kot tretji kandidat, poleg Eisenstadta in FC Dornbirna, izpadla iz nacionalne lige. Graški GAK pa se je z zmago nad FC Dornbirnom 3:0 rešil na varno. Slabo je v tem kolu zaigrala dunajska Avstrija, po neodločenem rezultatu z VÖEST Linzom 1:1 je doživela zadnjo soboto v tekmi z dunajskim Sportklubom pravo katastrofo; morala je kloniti 2:5 in slednji ima sedaj le še možnost, da se povzpne kot drugi na lestvici. Iz forme se je tokrat pokazal graški Sturm, ki je gladko izgubil proti Eisenstadtu 1:3; škoda za Gradiščance, ki morajo izpasti iz lige. Možnost, da bi se mogel povzpeti še na drugo mesto, si je zapravil v soboto innsbruški Wacker, ki je igral z Vienno le neodločeno 1:1. Na Dunaju je izgubil linški LASK proti Rapidu 0:1. Za Rapid pomeni to prvo zmago pod vodstvom novega trenerja Gerdija Springerja (doslej je bil pri Sturm in še prej pri celovški Avstriji). V odlični formi se je tokrat predstavil tudi linški VÖEST, ki je visoko premagal dunajskega Wackra 4:1.

Avstrija Celovec — Avstrija Salzburg 0:1

Celovška Avstrija, edini koroški klub, ki še igra v najvišjem avstrijskem razredu — nacionalni ligi — je v soboto zvečer pred več kot 2000 gledalci izgubila igro proti salzburški Avstriji z rezultatom 0:1 (0:0).

Celovčani so igrali v nacionalni ligi nepretrgoma pet let, to je od leta 1965; igrali pa so že v sezoni 1962/63 med najboljšimi moštvami, toda po končani sezoni so morali ponovno v regionalno ligo. Sedaj počivajo

vsi upi Koroške na ramah WSG Radentheina, kajti le v primeru, če bodo Radentajncani uspeli biti prvi na lestvici v regionalni ligi, bo Koroška zastopana v avstrijski nacionalni ligi.

TENIS

Sramoten poraz Avstrijev za Davisov pokal

Slabega izida, po sijajni zmagi nad Veliko Britanijo za Davisov pokal, ni nihče pričakoval. In vendar je Avstrija v drugem kolu proti Franciji izgubila kar z 0:5. Že v soboto je bila zmaga Francozov na dlani, saj so vodili proti našim že 3:0. Najprej je Jauffret premagal našega Pokornega v 70 minutah 6:3, 6:3, 6:4. In potem je šlo drugemu avstrijskemu zastopniku, naši edini nadi na uspeh, Hansu Karyju še slabše: proti Govenu je izgubil gladko 3:6, 3:6, 1:6. Tudi igri v dvojce sta bili izgubljeni, tako da je bil končni rezultat 5:0 za Francoze.

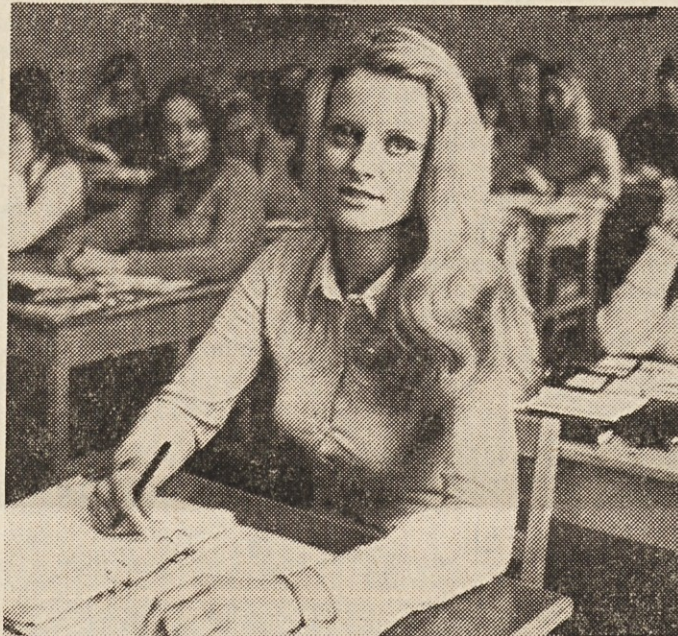
KOŠARKA

Svetovno košarkarsko prvenstvo — končano

V Ljubljani se je v nedeljo zvečer zaključilo svetovno prvenstvo v košarki.

Pred kratkim so v Stockholmu za „mis Švedsko 1970“ izvolili devetnajstletno študentko Britt Inger Johansson iz Kalmarja, majhnega mesta v južni Švedski.

Novopečena mladenka „mis Švedska“ je 174 centimetrov velika, je rdeče-svetlih las in bo čisto gotovo (po sliki sodeč) dostojno zastopala svojo deželo pri izboru za „mis univerzum“ v Miami Beachu na Floridi v Združenih državah Amerike.

Štirikrat so se Jugoslovani bojevali za najvišjo lavičniko v svetovnem košarkarskem prvenstvu, a vselej zaman, toda v soboto, v petem zaletu, pa se jim je nasmehnila sreča, kajti v napeti in izredno zanimivi igri z Združenimi državami Amerike (ki so v ostalem veljale za favorita na prvo mesto), so Jugoslovani le premagali slednje z rezultatom 70:63 (35:32). S to zmago so si Jugoslovani priborili prvič zlato kolajno in tudi prvo mesto na svetu v košarki. K zmagi so brezdvomno največ pripomogli gledalci, ki so s strašanskim hruščem in truščem bodrili domače moštvo. To je bilo seveda za Američane preveliko živčno breme. V nedeljo pa je novepečeni svetovni prvak Jugoslavija sramotno izgubila proti

IZ FILMSKEGA SVETA:

Hippi-filmi so modni

Že nekaj let ima filmska umetnost med mladimi ljudmi v Zahodni Evropi neko posebno vrednost, je nekakšno sredstvo za izražanje protestov zoper konvencionalni način dojemanja sveta. Mladi niso le najbolj strpni in iskreni gledalci filmov, marveč postajajo tudi producenti in avtorji lastnih, najčesteje ambicioznih filmov brez pravega odnosa do sveta in do pojmovanja umetnosti. V znamenju takšnih filmov pa tudi »nefilmskih manifestacij« je minil le-

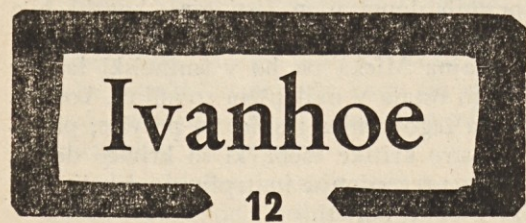
bivšemu svetovnemu prvaku Sovjetski zvezi s 87:72 in se je šele sedaj pokazalo, da so imeli pravzaprav jugoslovanski košarkarji izredno mnogo sreče. Prav je imel sovjetski trener Gomelj, ki je dejal, da, če bi igrali Jugoslovani v Milanu ali nekje v Franciji ne bi bili prvi. Proti Sovjetski zvezi so igrali Jugoslovani čisto podrejeno vlogo, saj so Sovjeti bili v prednosti včasih kar za 22 košev. To pa si novi svetovni prvak ne bi smel dovoliti, saj so s tako igro razočarali tisočglavo množico in pa vse športne strokovnjake.

Vrstni red: 2. Brazilija, 3. Sovjetska zveza, 4. Italija, 5. Združene države Amerike, 6. Češkoslovaška in 7. Urugvaj.

tošnji GEFV v Zagrebu, podobno pa se je končal tudi šestnajsti festival kratkega filma v Oberhausnu. Mladi Nemci, ki so prišli v omenjeno porursko mesto posamič in v skupinah, z razvitimi rdečimi zastavami ter v obveznih hippijevskih oblačilih, ki bi poprečnega Slovenca najbrž neprestano spominjali na »non-stop pust«, so zahtevali zase svoj prostor na festivalu in slednjič celo svoje manifestacije. In medtem ko je v glavni dvorani v Stadthalle tekel mednarodni filmski spored, so oni po avlah zgradbe vrteli svoje filme na osem in na šestnajst milimetrskih trakovih. Eden izmed filmov je bil zelo preprost: kazal je svečnik, jabolko in rdeč namizni prt, kamera pa se je na beat glasbo oddaljevala in približevala temu svečniku deset, morda celo petnajst minut. Gledalci so sedeli pred »mini platnom« in divja glasba je parala ušesa. Da, film je bil drag, ker je bil v barvah. Mladi so trdili, da je to umetnost, da mora biti film samo informacija, ki ne sme biti vezana na politiko ali umetnost.

Mladih je bilo v Oberhausnu res mnogo, toda do festivalske dvorane so se vozili z razkošnimi avtomobili iz Essena ali Düsseldorfa ter izstopali v najbolj nemogočih oblekah, ki so jih nalašč oblekli samo za festivaske hodnike, saj so tuje filme ignorirali, svoje pa občudovali. Na ulico si tako niso upali in da je vse to bolj poza ni več nobena skrivnost, le njim se zdi vse skupaj imenitno in zabavno.

Walter Scott — Vladimir Levstik:

Kakor bi trenil, je potegnili templjar noge iz stremenov in se izkopal izpod ležečega konja; razjarjen po svoji nesreči in po vriskanju, s katerim so jo pozdravljali gledalci, je izdril meč ter ga izzivalno zavihtel proti zmagalcu. Tudi razdedinjeni vitez je skočil s konja in potegnili meč iz nožnice. Ali maršala sta v diru planila med nasprotnika in ju opomnila da postave današnjega turnirja ne dovoljujejo takega boja.

»Upam, da se še vidiva,« je rekel templjar, mereč protivnika z masčevalnim pogledom; »pa tako, da se ne bo nihče vrival med naju!«

»Ako se ne,« je odvrnil razdedinjeni vitez, »bo krivda tvoja, ne moja. Peš ali na konju, s kopjem, sekiro ali mečem sem zmerom enako pripravljen, da se spoprime s teboj.« Prerekala bi se še dlje in še srditeje, če bi ne bila maršala prekrižala med njima svojih kopij in ju primorala, da sta odnehala. Razdedinjeni vitez se je vrnil na svoje mesto, Bois-Guilbert pa je odšel v šotor, kjer je v grenkem obupu prebil ostane dne.

Ne da bi stopil s konja, je zahteval zmagalec čašo vina, odprl spodnji del svojega šlema in izjavil, da pije »na zdravje vseh zvestih angleških src in na pogin tujih trinogov«. Nato je velel trobentaču, naj zatrobi bojni klic, in je po glasniku sporočil izzivalcem, da si ne izbere nobenega, pač pa se je pripravil boriti z njimi po tistem redu, ki ga sami določijo.

Orjaški Front de Boeuf v črnem oklepu se je prvi pokazal na borišču. Njegov ščit je imel na belem polju črno bikovo glavo,

in pol izbrisano po mnogih udarcih; in pod njo prevzetni napis: Cave, adsum (čuvaj se, jaz sem tu). Proti temu bojniku je dosegel razdedinjeni vitez nezaten, zato pa odločilen uspeh. Obadva sta spretno zlomila kopji, a Front de Boeuf je v spopadu izgubil streme; proglasili so, da je premagan.

Tudi v tretjem boju — s sirom Filipom Malvoisinom — je bila neznanca sreča mila, ker je tako silno udaril barona po čeladi, da je počil podbradni jermen in ga je le izguba šlema obvarovala padca; zato se ga spoznali za premaganega kakor prejšnja dva.

Četrti spopad je bil z Grantmesnilom: to polt je pokazal razdedinjeni vitez prav toliko vpludnosti kakor prej spretnosti in poguma. Grantmesnilov konj, ki je bil mlad in ognjevit, se je vzpenjal in skakal med zaletom tako nepravilno, da je pokvaril jezdecu smer; a tujec se ni hotel okoristiti s to nezgodo, ampak je zdrljivo mimo nasprotnika z dvignjenim kopjem, ne da bi ga podrl. Nato je okrenil konja, se vrnil v svoj konec borišča in po glasniku ponudil protivniku novo srečanje. Toda Grantmesnil je izjavil, da je premagan tako po spretnosti kakor po vpludnosti neznanega borca, in odklonil ponudbo.

Ralph de Vipont je dopolnil vrsto tujčevih zmag; sila njegovega padca je bila tolikšna, da mu je udarjala kri iz nosu in ust in so ga nezavestnega odnesli z borišča.

Vzklikanje tisočev je pozdravljalo enodušno razsodbo princa in turnirskih maršalov, ki so priznali razdedinjenemu vitezmu odlično današnjega dne.

DEVETO POGlavJE

Turnirska maršala Viljem de Wyvil in Štefan de Martival sta prva čestitala zmagovalcu, proseč ga hkrati, naj si da sneti čelado ali pa vsaj odpre naličnik, preden ga odvedeta k princu Johnu, da sprejme iz njegovih rok nagrado današnjega turnirja. Razdedinjeni vitez je z vso viteško vpludnostjo odklonil njuno prošnjo, rekoč, da je

že pri svojem prihodu na borišče javil glasnikom razloge, ki mu do nekega časa branijo pokazati obličje. Maršala sta se takoj zadovoljila s tem odgovorom; kakaj med raznimi čudnimi obljubami, s kakršnimi so se pogosto vezali vitezi tistih dni, je bila najobčajnejša ta, da ostanejo neznan, dokler ne dovrše kaknega izrednega podjetja. Maršala tedaj nista silila v skrivnost razdedinjenega viteza, ampak sta sporočila princu Johnu zmagovalčovo željo, da bi ostal neznan, in vprašala, ali ga smeta predstaviti njegovi milosti, da sprejme nagrado za svoje junaštvo.

Neznančvo prikrivanje je razdražilo Johnovo radovednost; in ker je bil že itak razočaran po izidu turnirja, na katerem so izzivalci, ki jim je bil naklonjen, zaporedoma podlegli samcatemu vitezmu, je ošabno odvrnil maršaloma: »Tako mi svetega obličja ljube Gospe, razdedinjeni vitez ni izgubil samo posestev, ampak tudi vpludnost, ker hoče stopiti pred nas s pokritim obrazom. Veste li, gospoda,« je vprašal, obrnivši se k svojemu spremstvu, »kdo bi utegnil biti junak, ki se vede tako ponosno?«

»Se slutim ne,« je rekel de Bracy, »in nisem si mislil, da se najde med štirimi britanskimi morji korenjak, ki porazi teh pet vitezov v enem dnevu. Tako mi vere, nikoli ne pozabim, s kakšno silo je treščil v Viponta. Nesrečni bolničar je zletel s svojega sedla kakor kamen iz prače.«

»Ne košatite se,« je odvrnil vitez Sv. Ivana, ki je stal blizu njega, »vašemu templjarju se ni zgodilo prav nič boljše. Na svoje lastne oči sem videl hrabrega Bois-Guilberta, kako se je trikrat prekopicnil; vsakikrat je zagrabil peska polne roke.«

De Bracy, ki je bil templjarjem prijatelj, ga je hotel zavrniti, a princ John ga je prehitel. »Tiho, gospoda,« je dejal; »kaj pomeni to javno prerekanje?«

»Zmagalec še vedno čaka dobre volje vaše visokosti,« se je oglasil de Wyvil.

»Naša dobra volja je takšna, da naj čaka, dokler ne izvemo, ali je tukaj kdo, ki

vsaj slutiti njegovo ime in stan,« se je odrezal John. »In če stoji do mraka — delal je dovolj, da se je mogel segreti.«

»Vaša milost ne izkazuje zmagalcu dolžne časti, ako ga sili čakati, dokler ne damo vaši visokosti odgovora, ki ga sami ne vemo,« je rekel Waldemar Fitzurse. »Jaz vsaj ne uganem ničesar — razen ako bi bil izmed hrabrih vojakov, ki so spremili kralja Riharda v Palestino in se zdaj posamič vračajo iz Svete dežele.«

»Lahko da je grof Salisburij,« se je oglasil de Bracy; »velikosti sta dokaj enake.«

»Prej bi utegnil biti sir Tomaž Multon, vitez Gilslandski,« je dejal Fitzurse; »Salisbury je bolj tršat.«

Med spremstvom pa je nastalo mrmranje; nihče ni vedel, pri kom se je začelo; »Nemara je kralj — nemara je sam Rihard Levjesrčni!«

»Bog ne daj!« je vzkliknil princ John; zdrnil se je, kakor bi treščilo vanj in prebledel kakor smrt. »Waldemar! — De Bracy! Vrli vitezi in gospodje, pomnite svoje obljube in stojte zvesto pri meni!«

»O kaki nevarnosti zdaj ni govora,« je rekel Waldemar Fitzurse; »ali so vam orjaški udje sinu vašega očeta res tako malo znani, da si jih upate spraviti v omile oklep? — De Wyvil in Martival! Najbolj ustrežeta princu, če takoj privedeta zmagovalca k prestolu in s tem razpršita zmotu, ki mu je pregnala vso kri iz lic. — Oglejte si ga bolj natanko,« je povzel, »im vaša visokost bo videla, da mu manjkajo do velikosti kralja Riharda trije palci, do njegove širokoplečnosti pa dvakrat toliko. Tudi konj, ki ga jezdi, bi se zrušil pod težo kralja Riharda že med prvo dirko.«

Ko je tako govoril, sta maršala privedla razdedinjenega viteza pod lesene stopnice, ki so držale z borišča k Johnovemu prestolu. Princ, še vedno ves razburjen od misli, da se je brat, kateremu je poplašal toliko dobrot s tako hudimi krivicami, nenadoma vrnil v svoje dedno kraljestvo, se ni mogel niti spričo razlik, ki ga je Fitzurse

Po Dolenjskem sem in tja

Vsaka slovenska pokrajina in dežela ima svoje lepote, svoje posebnosti in znamenitosti in ne bi bilo prav, če bi občudovali le gorenjske vrhove in opevali le sinje Jadransko morje.

Pisatelj Fran Levce je zapisal o Dolenjcih:

»Se prej nego priroda, se ti prikupi narod, ki prebiva tod. Ti ljudje se odlikujejo po svojem prostodušnem vedenju, odkritosrčni so, prijazni, zgovorni in postrežljivi. Prava njihova posebnost pa je izredno pravilna govornica in neusahljiv ljubezniv humor.«

Tudi Ivan Cankar je priznal Dolenjcem: »Dolenjec — najimenitnejši predstavnik slovenskega naroda, na obrazu in v kretnji, v jeziku in slogu!«

Seveda se je po zadnji vojni in še prej na Dolenjskem kakor drugod marsikaj spremenilo. Vendar dolenjski in z njim belokrajinski svet nam je ostal zvest. Prav bo, da ga nekoliko spoznamo.

Na Dolenjskem ni tako visokih gor kakor na Gorenjskem. V tej deželi se alpsko predgorje stika s kraškimi planotami. Ob železniški progi iz Grosuplje proti Novemu mestu se vrsti grič za gričem, menjava se polje in gozd, vmes pa so posejane večje in manjše vasi. Vsa pokrajina je prijazno valovita. Nekdo se je pošalil, da nimajo Dolenjci še toliko ravnega sveta, da bi nanj postavili liter svojega vina, ki mu pravijo cviček, kar pa seveda ni res. Ob reki Krki in drugih vodah imajo lepe doline in ravnine.

Vendar ima tudi Dolenjska svoje gore in visoke vrhove. Na severu je Posavsko hribovje, kjer je najvišji vrh Kum (1219 m). Na jugu, nad reko Kolpo se dvigajo kraške planote z najvišjim vrhom Goteniški Snežnik, ki je najvišji vrh na Dolenjskem. Visok je 1289 m. Med dolenjskimi kraškimi planotami je najvišji Kočevski Rog z višino 1100 m.

Dolenjsko loči od Štajerske reka Sava, od Hrvaške pa reka Kolpa in pogorje Gorjanci.

Ker je Dolenjska soseda deželice, kateri pravimo Notranjska in po kateri se razprostira Kras s svojimi posebnostmi, zato najdemo te tudi že na Dolenjskem. To so pod-

zemeljske jame, kraška polja in reke ponikalnice. Glavna dolenjska reka je Krka, njen največji pritok pa Temenica. Obe sta ponikalnici. Skozi mesto Kočevje teče reka Runža, skozi Novo mesto Krka, skozi Ribnico teče Ribnica. Največja reka Bele krajine pa je Kolpa.

Posebnost dolenjskih vod so topli vreli. Topla voda privre iz globin ob prelomnicah zemlje, ki so nastale v davni pradedini. Ob nekaterih toplih vrelih so danes urejena zdravilišča. To so Dolenjske, Smarješke in Čateške Toplice.

Potem na Dolenjskem tudi ni preveč hudih zim (to velja bolj za spodnji del) ker imajo po sončnih bregovih nasajene vinograde, zlasti v okolici Novega mesta in v Beli krajini. No, tako hudega mraza kakor na Gorenjskem morda res ni, toda v hribih in na kraških planotah kar dobro poznajo ostro zimo in kraško burjo. Največ vinogradov srečamo v podnožju Gorjancev, na Trški gori pri Novem mestu, pri Zužemberku in pri Krškem. Posebno znan in imeniten je cviček iz Gadove peči, saj še šaljiva pesmica poje o njem.

ART BUCHWALD:

PARIŠKO PISMO

Pariz je interesanten z najrazličnejših vidikov. To smo doumeli tudi v razgovoru z enainvajsetletnim ameriškim študentom Don Smithom na Sorbonni, ki nam je pokazal štiri pisma; napisal jih je domov, v Wisconsin. V njih se kaže zanimiva psihoza in taktika »razboritega« visokošolca.

Prvo je bilo naslovljeno staršem:

»Predragi!

Tu v Parizu gre vse dobro in kar precej študiram. Na univerzo odhajam ob devetih, vračam se ob petih, potem pa še vse naloge, ki jih je treba napraviti. Zato mi ostane malo časa za obiske v Louvru ali v muzeju za moderno umetnost; ostane mi pa vsaj prijetna zavest, da opravljam svojo dolžnost.

Študiram Hugoja, Voltaira, Moliera in še kopico drugih Francozov, o katerih še nikoli niste slišali. Smola je v tem, da so

Ljudje so se na Dolenjskem že zelo zgodaj naselili. O tem zgovorno pričajo tudi izkopanine mostičarjev na Ljubljanskem barju. V rimskih časih je Dolenjsko prečkala važna cesta iz Emone (sedanja Ljubljana) v Sisak na Hrvaškem. V srednjem veku je bila Dolenjska pod oblastjo raznih grofov. Pokrajino med Gorjanci, Rogom in Trško goro imenujemo še zdaj »Dolino gradov«. Dolenjci so mnogo trpeli zaradi turških vpadov. Spomnimo se le na povest dolenjskega pisatelja Josipa Jurčiča o Juriju Kozjaku.

Dolenjci so skromni, prijazni in veseli ljudje. Posebno poznani so po domovini in po svetu bistri in šegavi Ribničani zaradi svojega krošnjarstva.

Še nekaj mest in važnejših krajev na Dolenjskem: Metropolita Dolenjske je Novo mesto, za njim pride Kočevje; mesteca na robu Dolenjske so še Krško, Radeče in Litija. Nekoliko industrije imajo tudi manjši kraji kakor: Trebnje, Mirna, Št. Jernej, Kostanjevica, Grosuplje, Sodražica in Ribnica.

Za razvoj dolenjskega gospodarstva in turizma je važna nova asfaltirana avto-cesta iz Ljubljane do Zagreba in še dalje.

Darina Konc

DARINA KONC:

Mladost

Mladost, mladost, ti čas prelepi, ko rože nam povsod cveto in v sončnem zlatu svet prostrani začudeno nam zre oko.

Mladost, mladost, ti čas ljubezni, odpiraj srca na stečaj pojoči sreči, upom rožnim, ko ves je svet en sam smehljaj.

Mladost, mladost, ti čas edini, ti rožnati življenjski maj, razširi svetla nam obzorja, v katera stopamo sedaj!

Mladost, mladost, kako si lepa! V zelenju hribov in gorá potekaš kot srebrn studenček v slovenski vasi mi — doma!

Drugo pismo je bilo naslovljeno prijatelju:

»Dragi Bob!

Pariz je fantastičen! Odkar sem tu, še nisem šel spat pred četrto zjutraj. Študirati na Sorbonni je prava šala. Odkar sem dal svoj indeks v podpis, še nisem prestopil njenega praga.

Nekaj časa sem bil prisiljen živeti pri neki francoski družini, toda ko sem videl, da imajo pohištvo v stilu Ludvika XIV., sem na vrat in nos pobegnil. Nastanil sem se v zakotnem hotelu, na levem bregu reke Seine, brlog je sicer ušiv, toda ima to dobro lastnost, da niso preveč radovedni, koga pripelješ, poleg tega pa je bar odprt celo noč.

Ne bom se zgubljal v opisovanju podrobnosti. Te dni prepeljavam eno Španko, eno Francozino in eno Švedinjo.

Ni mi še uspelo, da bi obredel vse nočne lokale, toda bodi potrpežljiv in daj mi nekaj časa! Dvakrat sem bil v Folies-Bergere, nekaj poznanstev pa sem navezal tudi na Lidu in v Bar-Tabarin. Samo suša v žepu nekoliko zavira moje spoznavanje Pariza. (Nadaljevanje na 8. strani)

opozoril nanje, docela otesti skrbi; in ko je po kratki, zmedeni hvali vitezove hrabrosti ukazal privedi bojnega konja, ki je bil obljubljen v nagrado, je v srcu trepetal, da se ne bi izza mrežnega naličnika te jeklene postave zdajki odzval globoki, mogočni glas Riharda Levjesrčnega.

Toda razdedinjeni vitez ni črnil besede v odgovor na prinčeva laskanje; vsa njegova zahvala je bil globok priklon.

Dva konjarja v bogatih oblekah sta pripeljala konja na borišče; žival je bila napravljena v dragoceno bojno opremo in tako izvrstna, da je ves nakit ni mogel storiti še lepše za večje oko. Razdedinjeni vitez je položil roko na glavič ter skočil v sedlo, ne da bi uporabil svremen. Nato je visoko zavihljal kopje in dvakrat objahal plan, razkazujoč svojo umetnost in konjeve vrline.

Videz ničemurnosti, ki bi jo utegnil kdo očitati njegovemu obnašanju, je izključevalo prilicje, izražajoče se v tem sijajnem predvajanju knežjega daru, s katerim so ga pravkar odlikovali; in tako je spet pozdravljalo viteza glasno vzklikanje vseh prisotnih.

Živahni prior iz Jorvaulxa je v tem šepetaje opomnil princa Johna, da mora zmagalet pokazati za hrabrost še dobri okus in določiti izmed krasotic, ki so dičile galerije, tisto damo, ki naj zasede prestol kraljice lepote in ljubezni ter podeli nagrado v turnirju naslednjega dne. Ko je vitez drugič pridiral mimo, ga je princ ustavil z mahljajem svoje palice; vitez je krenil k prestolu, pobesil kopje in obstal nepremično, kakor bi čakal Johnovih povelj; vse ga je občudovalo, kako spretno in bliskovito je preskočil s svojo iskro živaljo iz najhitrejšega gibanja v ta otrpli, bronasti mir.

»Gospod razdedinjeni vitez,« je izpregovoril princ John, »— saj to je edini naslov, s katerim vas morem počastiti — vaša dolžnost in predprava je zdaj, da imenujete ljubko damo, ki naj postane kraljica lepote in ljubezni ter predseduje jutrišnji svečanosti. Ako se kot tujec v naši deželi morda

želite ravnati po sodbi drugih ljudi, vam moremo le povedati, da je Alicija, hči našega hrabrega viteza Waldemarja Fitzursa, na našem dvoru že dolgo prva v lepoto in ugledom. Seveda pa je vaša neoporečna pravica, da izberete po svoji lastni volji katerokoli damo; s tem, da ji poklonite to krono, bo izvolitev jutrišnje kraljice zaključena in veljavna. — Vzdignite kopje!

Vitez je vzdignil kopje in princ John mu je nataknil na ost kronico iz zelenega satena, obdano z zlatim kolutom, ki so ga zgoraj obrobjala srca in puščice nalik jagodam in listom na vojvodski kroni.

Debeli migljaj glede hčere Waldemarja Fitzursa je narekoval Johnu mnogo razlogov; vsi do zadnjega so izvirali iz njegovega značaja, ki je bil čudna mešanica brezskrbnosti in prevzetnosti z nizkotno lokavostjo in zvijačo. Hotel je izbrisati vitezom okoli sebe spomin na svojo nedostojno šalo o Zidovki Rebeki in potolažiti Alicijinega očeta Waldemarja, katerega se je bal in kateri mu je danes večkrat pokazal nezadovoljstvo. Želel se je tudi prikupiti dami; zakaj John je bil v svojih zabavah enako razuzdan, kakor je bil brezvesten v svojem častihlepju. Mimo vsega pa je hotel naprtiti razdedinjenemu vitez, do katerega je čutil že zdaj silno mržnjo, mogočnega sovražnika v osebi Waldemarja Fitzursa, nadejaje se, da bo ta globoko užaljen, ako zmagalet prezre njegovo hčer in se odloči drugače, kar ni bilo neverjetno.

In tako se je tudi zgodilo. Zakaj razdedinjeni vitez je krenil mimo sosednje galerije, na kateri je sedela lady Alicija v polnem blesku svoje zmagovalne lepote; počasi je objahal okoli borišča, poslušujoč se svoje pravice in ogledujoč mnogoštevilna zala obličja, ki so dičila sijajni krog.

Vredno je bilo paziti na različno vedenje krasotic med tem ogledom. Nekateri so zardevali, druge so se držale ošabno in dostojanstveno, tretje so zle naravnost predse, delaje se, kakor da niti ne slutijo, kaj se godi, ali pa so se odmikale s strahom,

ki je bil morda narejen; še druge so izkušale utajiti muzanje in dve ali tri so na glas udarile v smeh. Nekaj jih je tudi spustilo pajčolan na svoje čare; a star rokopis veli, da so bile to krasotice, ki so cvele že po deset let in užile toliko ničemurnega zadostčenja, da so se mogle velikodušno odreči svojih pravic v korist novejšim zvezdam na nebu lepote.

Vitez se je nazadnje ustavil pod balkonom, na katerem je sedela lady Rowena; napetost gledalcev je priklopela na višek.

Priznati je treba, da je ta konec galerije obilno zaslužil prednost, ako je moglo zanimanje za njegove uspehe le količkaj vplivati na zmagalet. Cedric Sas, ves vzhičen nad templjarjevim porazom, še bolj pa nad neuspehom svojih hudobnih sosedov Front de Boeufa in Malvoisina, se je sklanjal s polovico života čez ograjo in spremljal razdedinjenega viteza me le z očmi, nego z vsem svojim srcem in dušo. Lady Rowena je opazovala dogodke z enakim koprnenjem, dasi ni kazala tako živega zanimanja. Še mrtvi Athelstane se je menda otresele svoje brezbriznosti, sodeč po tem, da je zahteval čašo muškatega vina in jo izpraznil na zdravje razdedinjenega viteza.

Druga skupina, ob znožju galerije, na kateri so sedeli Sasi, ni očitovale nič manjšega zanimanja za usodo današnjega dne.

»Oče Abraham!« je rekel Izak iz Yorcka po prvem spopadu med templjarjem in razdedinjenim vitezom, »kako divje ti jezdi pogan! Joj, dobri konjič, ki je prišel tako daleč iz Berberije — nič bolj mu ne prizanaša, kakor da je žrebe divjega osla; in z žlahtnim oklepom, ki ga je cenil milanski orožar Jožef Pareira toliko rumenih cekinov, ravna tako, kakor da ga je našel na cestil!«

»Če tvega svoje lastno telo in zdrave ude, oče,« je dejala Rebeka, »s tem da se spušča v tako strašen boj, se pač ne smeš nadejati, da bi mu bilo škoda konja in oklepa.«

»Dete,« je odvrnil Izak nekam mrzlo, »pomisli, kaj govoriš! Tilnik in udje so

njegovi, konj in oklep pa sta — sveti Jakob, kaj mi je bilo na jeziku! — A vendar je dober mladenič... Glej, Rebeka, glej, spet se odpravlja v boj zoper Filistejca. — Moli, dete, moli za varnost dobrega mladeniča — in brzega konja in bogatega oklepa. — Bog mojih prednikov!« je vzkliknil iznova, »zmagal je in neobrezani Filistejec je pal pred njegovim kopjem, kakor sta pala Og, kralj Bašancev, in Sihon, kralj Amoritov, pred meči naših očetov! — Gotovo si vzame zdaj njihov zlato in srebro, njihov konje in njihov oklepe iz jekla in bronca v dobiček in bojni plen!«

Enako je trepetal dični Zid pri vsakem spopadu in le redko je pozabil v naglici oceniti vrednost konja in oprave, ki sta zapala borcu po dobljeni zmagi. Ljudje, pri katerih se je ustavil razdedinjeni vitez, so tedaj res spremljali njegove boje z nemajhnim zanimanjem.

Junak dneva je stal — morda iz neodločnosti, morda iz drugačnih razlogov — dalj nego minuto pred to galerijo, medtem ko so oči gledalcev molče sledili njegovim kretnjam, potem je počasi in graciozno pobesil kopje in položil kronico, ki je bila na njem, k nogam prelepe Rowene. Še tisti mah so zabučale trobente in glasniki so oklicali lady Roweno za kraljico lepote in ljubezni, grozeč s primerno kaznijo vsakomur, kdor se jutri ne bi pokoril njeni oblasti. Nato so spet zagnali svoj klic po velikodušju; Cedric v svoji silni radosti se je odzval z obilnim darom, kateremu je priložil tudi Athelstane, dasi z manjšo naglico, enako visoko nagrado.

Med gospodičnami normanske krvi se je oglasilo mmmranje; zavest, da je dobila saška krasotica prednost pred njimi vsemi, jim je bila prav tako nova kakor normanskim plemičem poraz v viteških igrah, ki so jih sami uveli. A ti izrazi nejevolje so utonili v glasnem vzklikanju naroda: »Dolgo naj živi lady Rowena, izvoljena in zakonita kraljica lepote in ljubezni!«

Dalje prihodnjič

tedenski program

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 31. 5.: 7.00 Duhovni nagovor - S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. - PO-NEDELJEK, 1. 6.: 13.45 Informacije - Za našo vas - TOREK, 2. 6.: 13.45 Informacije - Kaj so to za eni fantje, ki tak' lepo pojejo... - Športni mozaik. - SREDA, 3. 6.: 13.45 Informacije - Iz kulturnega življenja Koroskih Slovencev (Posnetki pevskega koncerta južnotiroških vrtnaric iz Bozna). - CETRTEK, 4. 6.: 13.45 Informacije - Zena, družina, dom. - PETEK, 5. 6.: 13.45 Informacije - Skladbe slovenskih skladateljev (F. Juvanec: Mala suita) - Pokoncilski pogovor. - SOBOTA, 6. 6.: 9.00 Od pesmi do pesmi - od srca do srca.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

SOBOTA, 30. maja: 16.15 Za otroke od 5. leta dalje: Leni in Wellensitich (papagaj) - 16.35 Za otroke od 11. leta dalje: Dakteri - 17.25 „Radovednost“, veseli pustolovski film - 17.30 Za mladino od 14. leta dalje: Kaj lahko postanem? 18.00 Tedenski magazin - 18.20 „Quicky, Pingo, Cezar“, lahko noč za naše najmlajše - 18.25 Kultura - aktualno - 18.50 Dober večer v soboto... reče Heinz Conrads - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki in tedenski komentar Huga Portischa - 20.06 Šport - 20.15 „Nepoboljšljivi in ljubezen“, televizijska igra - 22.05 Šport - 22.35 Čas v sliki - 22.50 „Mesto pred sodiščem“, policijski film.

PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU

VOLITVE V DOMINIKANSKI REPUBLIKI

Na predsedniških volitvah v Dominikanski republiki je prepričljivo zmagal prvak stranke »reformistov« Joaquin Balaguer, ki je bil v zadnjih štirih letih vodja države. Kot kažejo končni neuradni podatki, je Balaguer dobil več kot 655.000 glasov, njegovi štirje nasprotniki pa skupno 504.000 glasov.

Sicer je bilo Balaguerjevo zmago pričakovati, ker je vodilna opozicijska stranka - revolucionarna dominikanska stranka Juana Boscha bojkotirala volitve. Balaguerjeva stranka je zmagala tudi na volitvah za nacionalni kongres in lokalne organe oblasti.

NOVA FINSKA VLADA

Župan v Helsinkih Teuvo Aura je sestavil novo finsko vlado in s tem rešil vladno krizo, ki je trajala vse od srede marca. Sestavo nove vlade je odobril državni predsednik Urho Kekkonen.

Ministrski predsednik Aura je vodja finskih liberalcev, štirje novi ministri so člani levičarskih strank, trije so iz centra, eden je konservativec.

LETOS V IZRAEL 50.000 JUDOV

V Tel Avivu so te dni objavili, da se je po junijski vojni 1967 med Izraelom in

NEDELJA, 31. maja: 13.30 do 16.00 Prenos iz Zeltwega Avstrijska krožna vožnja - kolesarske dirke - 16.00 do 16.30 Prenos iz Kriecau: Avstrijske konjske dirke - 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: „Martin in škrti“ - 16.45 Za otroke od 11. leta: „Moj prijatelj Flicka“ - 17.05 Za mladino od 14. leta dalje: Stik - 17.20 Za družino: Indijansko slavje - 17.50 Iz moje knjižnice: Axel Corti bere iz dela Kurta Tucholskega „Grad Gripsholm“ (Schloß Gripsholm) - 18.15 „Quicky, Pingo Cezar“, lahko noč za najmlajše - 18.20 Pogled z okna: Rimljanska Avstrija - 18.50 Satelitski prenos: Svetovno nogometno prvenstvo 1970 iz Mehike. Mehika: Sovjetska zveza - 19.45 V odmoru: Čas v sliki - 19.55 Mehika: Sovjetska zveza - drugi polčas - 20.45 Kristjan v času - 20.50 100-letnica slavnega operetnega komponista Franza Lehara - 22.05 Čas v sliki z vprašanjem tedna.

PONEDELJEK, 1. junija: 18.00 Mi - koroska jezera - 18.20 „Niki“, lahko noč za najmlajše - 18.25 Avstrija - slika - 18.50 Zaljubljen v čarovnico: „Supravtomobil“ - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 Šport - 20.15 FBI: „Priča v nevarnosti“ 21.00 Šport - 22.00 Čas v sliki - 22.15 Kolesarske dirke okoli Avstrije.

TOREK, 2. junija: 18.00 Walter in Connie: Tečaj angleškega jezika za začetnike - 18.20 „Niki“, lahko noč za najmlajše - 18.25 Kultura - aktualno - 18.50 Sodnik na Divjem zahodu: „Napad na meji“ - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v

arabskimi deželami preselilo v Izrael 100.000 Židov. Štirideset odstotkov jih je prišlo iz zahodnoevropskih držav, letos pa se jih bo preselilo v Izrael najbrž še 50.000.

ALBANIJA NI VEČ ČLANICA VARŠAVSKEGA PAKTA

Iz Moskve poročajo, da je armadni general Štemenko, ki je poveljnik štaba sil Varšavskega pakta, potrdil, da Albanija ni več članica Pakta. To je prvo javno priznanje tega dejstva s sovjetske strani.

MOHORJEVA KNJIGARNA V CELOVCU

vam nudi:

rožne vence, križe, sveče, Marijine kipe, stenske slike, molitvenike, knjige, papir, plošče. Darila za vsako priložnost in različno uporabo.

PARIŠKO PISMO

(Nadaljevanje s 7. strani)

Toda upam, da mi bo stari poslal kak dolar. Dam ti lahko samo en nasvet: Takoj se vkrcaj! Pariz Te pričakuje. Ivoj Don.*

Tretje pismo je bilo naslovljeno ljubljenu dekletu:

»Draga Jean!

Pariz je brez tebe prazen in pust. Sam blodim po ulicah in ob vsakem koraku slišim glas, ki mi pravi: Jean, Jean, Jean.

Pravijo, da je Pariz lepo mesto. Toda če je človek sam, nobeno mesto ni lepo. Ponoči čepim v čumnatih in skušam dokončati svojo knjigo, toda misli mi venomer uhajajo k tebi. Reka Seine šepetaje tvoje ime in ptice v Bois de Boulogne žvrgolijo: Jean! Kaj vse bi dal, da bi se zdajle znašel v Wisconsinu! Toda ne bodi zaskrbljena zaradi mene. Kmalu bom doma in kup stvari ti bom imel povedati. Au revoir, chérie! Po francosko to pomeni: Na svidenje, draga!
Tvoj Don.*

* Četrto pismo je naslovljeno podjetju, ki mu je dalo štipendijo:

»Dragi gospodjel!

Prejel sem vaše pismo z dne 12. julija. V odgovor na vašo trditev, da nič ne študiram in da je šel moj študij k vragu, vam lahko odgovorim samo to, da je v dandanašnjih časih važno samo to, da spoznaš Francijo in Francoze s tistih vidikov, ki so važni za našo nacionalno varnost.

Študenti, kakršen sem jaz, ki se skušajo na kraju samem spoprijeti z mednarodnimi problemi, so generali jutrišnje hladne vojne. Zelo rad se bom vrnil domov, kakor zahtevate, toda prosim vas, spoštovani gospodje, samo eno: pomislite na posledice, ki bi nastale, če zapustim Francijo v najodločilnejšem stadiju svojih študij.

Z vsem spoštovanjem!

Don Smith.*

sliki - 20.06 Šport - 20.15 „Zakonska stavka“, veseloigra Juliusa Pohla. Prenos iz Löwingerjevega gledališča - 21.50 Čas v sliki - 22.05 Kolesarske dirke okrog Avstrije - 22.25 „Utopljenka ženska“, po basni Jeana de la Fontaina - 22.50 Satelitski prenos: Svetovno nogometno prvenstvo 1970 iz Mehike: Romunija: Anglija.

SREDA, 3. junija: 10.00 Televizija v šoli: Kaj lahko postanem? - 10.30 Brazilija - 11.00 „Mesto pred sodiščem“ - 12.35 Šport - 16.00 Za otroke od 6. leta dalje: Avtomobilska vožnja z ovirami - 16.45 Za otroke od 11. leta dalje: Mednarodni mladinski magazin - 17.00 Svetovno nogometno prvenstvo 1970 iz Mehike. Povzetek - 18.00 Tečaj francoskega jezika - 18.20 „Niki“, lahko noč za najmlajše - 18.25 Avstrija - slika - 18.50 Dragi stric Bill: „Potovanje z Buffy“, družinska zgodba - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 Šport - 20.15 „Kako minejo dnevi“, igra Renéeja Legendra - 21.55 Čas v sliki - nočna izdaja - 22.10 Kolesarske dirke okrog Avstrije - 22.50 Satelitski prenos: Svetovno nogometno prvenstvo 1970 iz Mehike. Češkoslovaška: Brazilija.

CETRTEK, 4. junija: 10.00 Televizija v šoli: Instrumenti tehnike - 10.30 Gost pri Christini Lavantovi - 11.00 Komentar k časovnemu poteku dogodkov - 11.30 „Polypheemov otok“. Od začetka srednjega veka do danes - 12.00 Romantika - 17.00 Svetovno nogometno prvenstvo 1970 iz Mehike: združitev - 18.00 Počitnice v Italiji: italijanščina za turiste - 18.20 „Niki“, lahko noč za najmlajše - 18.25 Šport - 18.50 Policijski radio kliče: „Koncert v Senu“ - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 Šport - 20.15 „Emer Gantry“, socialno-kritični film - 22.30 Čas v sliki - nočna izdaja - 22.45 Kolesarske dirke po Avstriji.

ZA NAKUP HIŠE PRECHTL SO DAROVALI:

Tomaž Sabotnik, Hodiše šil. 400.-; Neimenovani iz Pliberka 250.- šil.; Šubej, Toronto \$ 8.-; Rev. Kuntara, Eveleth \$ 5.-; Neimenovana iz Št. Ilja 100.- šil.; A. Adamič, Cleveland \$ 1.-.

ZA TISKOVNI SKLAD SO DAROVALI:

Martin Mikl, Radiše 30.-; Gregor Reichmann, Bilčovs 20.-; Lucija Hainz, Graz 10.- šilingov.

Nudimo vam po ugodnih cenah SIBAU-odklopna vrata (Kiptore) razne velikosti.

Kletna vrata, pocinkana, po

S 820.-

Vam dobavi na dom trgovina

K. in A. KRIVOGRAD

9143 Šmihel nad Pliberkom

VES GRADBENI MATERIAL, kot npr. čistilne vodne naprave, betonske izdelke, ureditev ponikovalnih jam in LECA-izdelke - tudi na obroke - ugodno dobavi

FERLACHER BETONWERK

J. P A G I T Z, Ferlach-Borovlje

Telefon 04227 / 375

(Dostavljamo tudi ob sobotah!)

PRI

A & O

se kupi takooo!

Autofina Teilzahlungsbank

Autofina - posojilo za družine

Gotovina za vsakovrstne izdatke do 60.000 šil. do 48 mesecev od specialne banke privatnega gospodinjstva.

Autofina nudi več:

Upoštevanje želja posamezniku pri posojilu - zaupna uslužnost do odjemalcev - ugodne posojilne pristojbine - brez posredovalnih stroškov.

Autofina - banka z odplačevanjem na obroke

CELOVEC-KLAGENFURT

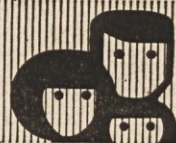
Viktringer Ring 41, tel. 84 8 55

BELJAK-VILLACH

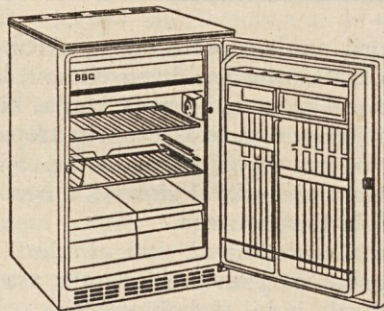
Nikolaiplatz 2, tel. 68 60

Obiščite nas, kličite nas po telefonu ali zahtevajte s pošto dopisnico »ponudbo posojila s prospektom«.

Vaša vprašanja, ki nam jih pošljete, vljudno prosimo, da napišete nemško.

Pisarniško moč - Slovenko, s popolnim znanjem nemščine, po možnosti z nekaj prakse, zaposlimo takoj v Münchnu v zunanjetrgovinskem podjetju. Plača po dogovoru - izdatna. Ponudbe na „Naš tednik“ pod šifro „Zunanja trgovina“.

„Senzacionalna cena“
BBC - HLADILNIK, 135 lt.

že od **S 1.690.-**

od vaše

KAUFHOF - VELETRGOVINE

VALENTIN in ANGELA Blažej

PLIBERK-BLEIBURG

Tel. 04235 - 394 (Dauerruf 302)